

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Abril del 2003 * núm. 303 302

A
♣

AGIN

JOAN SANTANDREU

WANTED

**SE CERQUEN TRETZE PERSONES
PER ARREGLAR L'AJUNTAMENT
DE SANT LLORENÇ DES CARDASSAR.
ES GRATIFICARÀ
AMB UNA BONA LEGISLATURA
ALS QUI APORTIN EL SEU VOT
PER ACONSEGUIR-HO,
TOT I QUE NO HI HA GARANTIES
DE QUÈ COMPLEIXIN
ELS PROGRAMES QUE HAN PROMÈS**

A
♣

PSOE

MARIA GALMÉS

A
♣

PP-CB

MANUELA MESEGUER

A
♣

GISC-PSM

MATEU PUIGRÒS

A
♣

UM

PASQUAL SOLER

Eleccions municipals

Quan tengueu aquesta revista a les mans hi faltaran pocs dies per celebrar unes noves eleccions municipals, les setenes des del 1979 ençà. I encara que gairebé tot ja estigui dit, Flor de Card, com sol fer sempre, considera que ha de remarcar alguns dels aspectes que, segons la seva opinió, són de certa rellevància.

La primera cosa que crida l'atenció és que aquesta vegada només hi concorren cinc candidatures, exactament la meitat de les que es presentaren ara fa quatre anys. La raons d'aquesta minva consideram que són diverses. D'una banda tenim la dificultat de configurar una llista més o manco competitiva -que serien els casos del PSM, CB o NIU- i de l'altra la d'evitar el ridícul de fa quatre anys -com va passar a UCB i EU-, que només aconseguiren una trentena de vots i cap regidor.

Aquesta disminució de llistes -i, per tant, de persones que cerquen vots-, juntament amb el fet que es dona pràcticament per segur que el GISC-PSM guanyarà les eleccions amb escreix i que a la zona costanera no hi ha cap candidatura pròpia, possiblement farà que hi hagi una certa deixadesa entre els votants, cosa que es pot traduir en un sensible augment de l'abstenció.

També és remarcable que alguns partits no aconseguixin trobar un cap de llista estable, com són els casos del PP, el PSOE i UM, que, exceptuant els socialistes, cada vegada han canviat de representant. Potser sigui aquest un dels motius pels quals els seus resultats en el poble siguin més aviat escassos. No consideram positiu presentar sempre la mateixa persona de cap de llista -com ha passat amb el PSM i el GISC-, ja que dificulta la continuïtat del grup quan el capdavanter es retira, però una solució intermitja com la que solen fer els Independents d'Artà creiem que seria més adequada i facilitaria una major participació dels militants.

Un altre problema que arrossegam des de sempre és que els partits solen triar els membres de la llista -sobretot els primers- més en funció dels vots que suposadament poden aportar que en la vàlua com a polítics o gestors, el que comporta que la seva tasca dins el futur ajuntament sigui, en alguns casos, completament irrellevant i condicionada per l'eficiència dels funcionaris que n'agafen el maneig. És a dir: els qui en realitat fan *funcionar* moltes comissions són els funcionaris, no els polítics.

Finalment, amb el sistema de llistes tancades, la possibilitat de triar la Corporació és més teòrica que real, ja que abans de votar ja coneixem tres quartes parts dels seus membres i només podem incidir en un petit percentatge de regidors. Tot això se solucionaria amb llistes obertes, però, com que els partits perdrien una bona part de la seva força a l'hora de col·locar els candidats, no creiem que el sistema actual s'arribi a canviar mai.

Així i tot, però, consideram que cal anar a votar -maldament l'abstenció sigui tan lícita com el vot-, però a l'hora de dipositar la papereta és millor fixar-se en el que han fet que en el que prometen que faran, perquè l'experiència ens demostra que moltes vegades un cosa no s'avé gaire amb l'altra.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@wanadoo.es

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Abril del 2003.

Número 303

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza
Guillem Quina
Guillem Soler
Joan Santandreu

Col·laboren

	Wanted	Portada
Josep Cortès	Notícies breus	10
Nicolau/Simonet	Demografia	3
Ignasi Umbert	Eleccions	4
	Opinió	21
NIU	Política municipal	6
Antoni Sansó	Sa Coma	7
	Art	11
	Fent memòria	17
	Acord PSM-GISC	10
Crom el Nòrdic	Filosofia	8
Pere Santandreu	Coses a dir	12
Manuela Meseguer	Carta al director	13
Guillem Port	Lliçons de coses	14
	Reflexionari	15
	Indrets i racons	28
Joves Llengua	La Flama	16
Joan Bover	Any Moll	18
Prensa Forana	Audiència	19
Antònia Galmés	D'ençà que el món	20
Felip Forteza	Felipades	21
Margalida Fiol	Pàgina infantil	22
Joan Roig	Tertúlia de cafè	23
Consell Balear	Agricultura ecològ.	24
Isabel Muñoz	Poesia	26
Xesc Umbert	El temps	27
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Bel Nicolau i Aina Simonet

NAIXEMENTS

* El dia 6 de març va néixer a Sant Llorenç n'Àngela Morey Bauzà, aquesta nina de la fotografia adjunta. És filla d'en Domingo i n'Àngela, a qui els donam l'enhorabona.

* Dia 15 d'abril n'Àngel Carretero i na Francisca Maria Llull tengueren una filla i li posaren per nom Carla. Salut.

* El dia 25 de març va néixer a Sant Llorenç na Maria Antònia Mesquida Artigues, fuilla d'en Gaspar i na Magdalena. Salut.

* El 20 de març en Francisco Sánchez i na Maria José Garau tengueren una filla i li posaren per nom Andrea. Enhorabona.

* Dia 13 de març, a Cala Millor, va néixer en Kanel Konarski, fill d'en Romuald i na Kataryna. Molts d'anys.

* Dia 31 de març va néixer a Sant Llorenç na Judith Marqueño García, filla d'en Miquel i n'Eva Maria. Salut.

* El 12 d'abril, també a Sant Llorenç, va néixer na Roser Brunet Umbert, filla d'en Joan i na Maria. La nostra enhorabona.

DEFUNCIONS

* El dia 20 de març ens va deixar en Jaume Girart Carrió, una persona oberta i apreciada per tots els que el conegueren. Tenia 80 anys i sempre havia fet de foraviler per Infern i Son Vives. Descansi en pau.

* El dia 22 de març va morir a Sant Llorenç na Isabel Pascual Girart, que vivia al carrer Major, a l'edat de 85 anys. Que puguem pregar molts d'anys per ella.

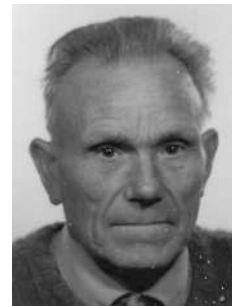
* Dia 26 de març va morir a Sant Llorenç en Pedro Sansó Riera, als 84 anys d'edat. Vivia per la banda del Camp Rodó. Descansi en pau.

* Dia 21 de març va morir en circumstàncies encara no aclarides en Mateu Salas Bauzà, a l'edat de 77 anys. Era un dels millors paredadors de la contrada. Descansi en pau.

* El dia 14 d'abril va acabar la seva vida na Catalina Sureda Riera, Busca, als 82 anys d'edat. La seva família vol agrair les mostres de condol rebudes pels seus coneguts. Al cel sia.

* El dia 6 d'abril va morir a Sant Llorenç en Sebastià Nadal Galmés, conegut com *Es Conier*. Tenia 81 anys. Que puguem pregar molts d'anys per ell.

NOCES

* Dia 5 abril es casaren en Daniel Pechero, valencià i na Margalida Nebot, carrionera. La nostra enhorabona.

* Dia 12 es casaren en Fernando Camúnez, sevillà i n'Amparo Bravo, colombiana. Salut.

Passeig Marítim de Cala Bona, 10
07559 Cala Bona - Mallorca
Tel. 971 58 53 24

Joyeria MAR

Qui són, i què han fet?

Ignasi Umbert

Quan ja manquen pocs dies per les eleccions, quan els candidats ja ens estan fent les darreres promeses, quan la majoria dels ciutadans ja tenen la decisió presa, pens que cal analitzar una mica damunt damunt -l'espai del que dispo no permet fer una anàlisi amb més profunditat- aquestes llistes de grups i partits polítics que aspiren a gestionar el nostre Ajuntament i per tant els nostres interessos. Crec que aquests interessos són prou importants per tenir-los en compte a l'hora de dipositar la papereta dins l'urna. Cal tenir present que aquesta vegada ha disminuït considerablement el nombre de grups aspirants a tenir representació municipal; així i tot, el ventall polític i ideològic és prou ample perquè la immensa majoria de llorencins s'hi sentin representats.

Dins aquests grups que no estaran formalment representats al nostre Ajuntament cal destacar per la seva importància el NIU, per la representació que tenia i el PSM, que després de vint anys de tenir representació ara les seves sigles desapareixeran de la Sala, si bé algun dels seus membres hi serà formant part de GISC. Essent així, tan sols analitzaré els partits o grups que aspiren a tornar tenir representació municipal, deixant de banda aquests que fins ara n'han tinguda, PSM i NIU. Serà la història l'encarregada de recordarnos el seu pas per la nostra Casa Gran. També deixaré de banda l'anàlisi dels programes de cada un perquè, com deia el professor Tierno Galván: "Els programes són per no complir-se".

Començaré per UNIO MALLORQUINA -UM-. Durant els vint anys que ha tingut representació municipal, tan sols a la legislatura 1983-1987 va acon-

seguir tres representants, i per inèrcia també la batlia -en Tomeu Brunet fou el batle-; en les altres confrontacions no ha aconseguit més d'un representant, canviant a cada convocatòria electoral el seu cap de cartell, i rebaixant també considerablement el nombre de sufragis. A les darreres eleccions, al seu candidat li va venir ben just sortir. El seu pas per la Sala es pot dir que no ha tingut cap incidència; la seva primera i única intervenció important fou a principis de legislatura amb el tema de l'asfalt d'un camí que duu a una finca propietat de la seva família; aquesta actuació el va cremar -políticament parlant- quasi abans de començar la seva tasca en el nostre Ajuntament; de llavors ençà res més s'ha sabut de la seva tasca municipal i les seves intervencions es pot dir que han brillat per la seva absència; vulgarment això es diu passar sense pena ni glòria. La nova cara que presenta Unió Mallorquina és tota una incògnita. La gent que presenta a la seva llista, gent jove però mancada d'experiència -llevat d'excepcions- i encara que em sembla capaç, veig difícil que es pugui desfer del llastre que Unió Mallorquina ha anat acumulant aquests darrers anys; la lectura dels noms que conformen la llista així ho demostra. Les ruptures amb el passat s'han de fer amb el bisturí a fons, del contrari la malaltia no es cura. El handicap més rellevant que té avui Unió Mallorquina a Sant Llorenç és que la majoria dels components de l'agrupació local no han entès el nacionalisme del partit tal com proclamen els estatuts d'UM. Seria una veritable sorpresa si aconseguien un resultat mínimament favorable.

AGIN. Aquest grup fou creat per Miquel Vaquer, aleshores desmembrat del Partit Popular, fa tres legislatures. A la primera aconseguiren dos regidors i a través d'un pacte -jo diria que antinatura-, la batlia. A la següent, el resultat fou de tan sols un regidor; i ja a les darreres eleccions, amb en Miquel Vaquer retirat, en Joan Santandreu, que havia estat el seu segon en les dues legislatures anteriors, tan sols aconseguí sortir malgrat el suport d'un ample

grup de gent de la zona costanera.

La tasca d'en Joan Santandreu no es pot dir que hagi estat rellevant ni que hagi tingut gens d'incidència; és ver que l'àrea que li ha tocat gestionar no dona per massa floritures sinó més bé tot el contrari. Hisenda sol ésser sempre un munt de maldecaps, els diners sempre manquen i això equival a haver d'estar sempre munyint i fent pressió al ciutadà per aconseguir que aquest compleixi amb les seves obligacions amb la hisenda municipal, i a vegades s'han de prendre decisions impopulars. Quant a l'altra àrea que li va tocar gestionar -responsable de la zona costanera, excepte turisme- no es pot dir que hagi brillat massa: Cala Millor segueix estant oblidat de la mà de Déu, solars, àrees i vies públiques plens de brutors, desperfectes a balquena que s'eternitzen al carrer, possiblement aquest hagi estat el motiu principal de què el grup de la zona costanera li hagi girat l'esquena, perquè no oblidem que la majoria tenien els seus interessos a Cala Millor. Quant a Sa Coma i s'Illot, tres pams del mateix, s'han fet algunes coses però no les suficients per haver encandilat els seus passats i futurs votants. El fet principal que ha duit a terme ha estat el recolzament total d'en Joan a la construcció de la nova església de Sa Coma, però no oblidem que molts dels feligresos que assisteixen a les funcions religioses ni tan sols estan empadronats al nostre municipi; però tot i que això sia important, no crec que sigui suficient per aconseguir els vots que hi va aconseguir a les darreres eleccions. Per totes aquestes circumstàncies veig difícil que puguin treure els resultats a què aspiren; el contrari seria una sorpresa, la ruptura amb el grup que he esmentat abans pot ésser una llosa mala d'aixecar.

PSOE: el Partit Socialista Obrer Espanyol des de la restauració de la democràcia ha tingut representació a l'Ajuntament. En les tres primeres legislatures va tenir dos representants, a les tres darreres tan sols un. Després de la defenestració que hi va haver el 1991, quan es va canviar de dalt a baix tota l'estructura que tenia el partit per

donar pas a ambicions no confessades de certs pretendents a la representació del PSOE municipal a La Sala, seguint una mica l'estela del partit de deixar molts de cadàvers polítics a les cunetes per ambicions dels nous aspirants que s'apuntaven al carro guanyador per aconseguir els seus objectius personals. Això va fer que, a l'igual que altres municipis, el partit anés perdent una quantitat de militants totalment decebuts per les purgues internes que els aspirants a tenir poder en el partit provocaven, i això també implicava la pèrdua considerable de vots a molts de municipis. Sant Llorenç tampoc va ésser orfe d'aquesta política suïcida, i l'actual representant del PSOE, na Maria Galmés, en va tocar les conseqüències ja que per poc el Partit Socialista no treu representació. Na Maria torna ser la capdavantera del PSOE i durant aquests darrers quatre anys ha fet una bona feina, tant amb els majors com amb la joventut, no li han caigut els anells a l'hora de posar-se en feina, s'ha mogut i s'ha preocupat per donar solució als problemes que li han plantejat aquests col·lectius i encara que a vegades no hagi aconseguit els objectius que s'havia proposat, pens que els aspectes positius de la seva gestió són molts superiors als negatius; ha estat sempre al costat d'ells i això crec que els ciutadans li tindran en compte i els resultats li seran bastant favorables.

PP: aquest partit està representat al nostre Ajuntament des de fa vint anys, primer com Aliança Popular i després com a Partit Popular. No ha aconseguit mai més de dos escons a la Sala i lo curiós és que els vots per les instàncies superiors sempre tripliquen els vots per als escons del municipi. A les darreres eleccions tan sols aconseguiren un regidor. El fet que els dos primers de la llista fossin gent no llorencina de naixement i que el seu cap de llista fos molt poc conegut, afegit a què molts dels vots de NIU fossin vots manllevats al Partit Popular, va fer que els resultats fossin els que foren i això va condicionar el seu representant a una solitud política absoluta dins el consistori; i encara que l'equip de govern li encarregués algunes tasques concretes, mai no es va poder concretar quina era la seva posició, per

una part no formava part d'aquest equip però tampoc formava part de l'oposició i amb aquesta situació és molt difícil avaluar la seva tasca i saber si aquesta tindrà algun reflexe damunt el ciutadà que ha de dipositar el seu vot.

La llista que presenta el Partit Popular crec que és bastant interessant. Està molt renovada, on s'intercala l'experiència d'en Tomeu Mestre amb persones capaces d'aportar idees noves - cosa diferent serà si les aportaran- persones de gran vàlua i treballadores. Ara es tracta de saber si les ruptures internes d'aquest partit l'afectaran: la primera per designar el capdavanter -en aquest cas, capdavantera- i la segona la provocada pel pacte amb Unió de Convergències, i també pels afers del seu líder nacional José Maria Aznar: Prestige, Guerra, etc. Si això no fos així de segur que podrien treure el millor resultat que fins ara el PP hauria tingut a Sant Llorenç. La minva de partits que es presenten els dóna una mica més d'opció que si hi hagués hagut les candidatures que hi va haver a les passades eleccions, però així i tot crec que la recuperació de molts dels vots manllevats a NIU i el pacte amb Unió de Convergències els dóna una possibilitat d'aconseguir un resultat molt més favorable del que aconseguiren a les darreres eleccions.

Finalment, em queda analitzar una mica el GISC. Aquest grup, nascut a rel de les primeres eleccions democràtiques, ha sofert de llavors ençà alguns entrebancs, passant a *desaparèixer* -desaparèixer entre cometes- durant dues legislatures, passant alguns dels seus membres a formar part de la llista pel Partit Socialista Obrer Espanyol, inclòs el seu líder, que l'encapçalà. En la tercera legislatura, i a rel de la purga general propiciada pel PSOE el 1991, es tornà a conformar aquesta agrupació i el resultat foren tres regidors i propiciaren la batlia per Miquel Vaquer, aleshores líder d'AGIN. Fou a la quarta legislació quan, amb tres regidors, aconseguiren, per primera vegada, la batlia i a la següent donaren la gran sorpresa; si es descuiden aconseguixen majoria absoluta. Els resultats, tant a Son Carrió, que ja eren previsibles, com a Sant Llo-

renç foren espectaculars; fou la forma que varen tenir els llorencins d'aprovar la bona feina duita a terme per l'equip de govern municipal encapçalat per Mateu Puigròs, donant-li el recolzament suficient perquè pogués seguir amb aquella trajectòria que havia iniciat quatre anys enrera. Quatre anys després d'aquella victòria els resultats aconseguits corroboren aquella decisió ciutadana. Les expectatives per aquest grup són prou eloqüents, basta escoltar els comentaris de cafè per adonar-se de la gran acceptació -sense voler dir que tot ho hagin fet bé- de la tasca duita a terme per l'actual equip de govern, compost -i aquest és un dels grans encerts de GISC- per la majoria dels grups representats a l'Ajuntament. Avui, l'Ajuntament de Sant Llorenç és capdavanter en molts d'aspectes: culturals, tècnics, administratius, etc. i això és reconegut a tot Mallorca. La tasca d'embelliment del nostre poble que l'actual equip de govern ha duit a terme és també, agradi poc o molt, prou important i pot tenir una incidència decisiva en el ciutadà a l'hora d'anar a dipositar el seu vot dins l'urna. L'elaboració de l'Agenda 21 amb la participació de més d'un centenar de llorencins creant una eina indispensable per al futur del nostre municipi. L'obertura d'una pagina web a internet que permet la participació i una obertura de l'Ajuntament als ciutadans en els quefers municipals i al mateix temps aconseguix una agilització de l'administració municipal, crec que es un altre dels seus logros. Per tot això pens que GISC tornarà disposar d'una ample acceptació i els seus resultats possiblement millorin quantitativament.

Tot el que he exposat és fruit de l'anàlisi del que han fet els grups que es presenten a aquestes eleccions avui representat al nostre Ajuntament. Això no vol dir que després de les eleccions del 25 de maig això sigui així i que tot hagi estat un efecte de la meva imaginació; però sia així com sia, crec que després d'aquestes eleccions la política del nostre municipi ja no serà igual i això si que no serà producte de la meva imaginació. I ara a votar, però mireu bé a qui dau el vot, no sia cosa que després us hagueu de penedir.

Benvolguts ciutadans:

Ara fa ja quatre anys que aquesta formació política, N.I.U., es va presentar davant el poble de Sant Llorenç com una alternativa municipal al continuïsm que havia presidit fins aleshores la vida pública local.

Érem un grup de gent jove, sense cap tipus de relació amb la vida política del municipi, descontents amb la gestió que fins a aquell moment havia dut a terme el nostre Ajuntament, moguts per una gran il·lusió i, al mateix temps, una incertesa sobre els resultats que aquella colla d'amics podria obtenir.

Proposàvem un programa molt senzill i clar: transparència en la gestió (renovació periòdica dels membres del consistori i no fer del càrrec de regidor una professió i mitjà de vida durant molts d'anys), austeritat amb les despeses (eliminar tota aquella despesa no imprescindible, control estricte de totes les partides pressupostàries, no augmentar la càrrega fiscal als ciutadans i no augmentar el deute municipal) i sentit comú en les decisions (establir criteris de prioritats a l'hora de prendre decisions).

Aquesta presentació, certament crítica amb els governants que fins aleshores havien estat al front del nostre municipi, i amb unes idees renovades i renovadores, no va ser massa ben rebuda per la majoria de les altres formacions que concorrien als comicis, i ja feia entreveure quin seria el nostre paper dins el futur plenari municipal. Llevat d'una gran sorpresa formaríem part d'una oposició molt minoritària i arraconada, sense possibilitat alguna d'intervenir en la gestió municipal.

Però això no ens va acovardar i vàrem fer molta feina per donar-nos a conèixer, intentant ser un grup diferent als altres partits o agrupacions que també es presentaven a aquelles elec-

cions del 1999.

Els resultats varen ser molt positius, essent la segona força més votada del municipi i guanyant a totes les taules electorals del nucli de Sant Llorenç. Després d'uns moments inicials d'incertesa sobre quina seria la postura adoptada pels altres grups amb representació municipal, la realitat va ser la prevista. El batle va aglutinar envers d'ell un equip de govern ben nombrós (10 membres i amb la participació de 6 grups, de tot caire i ideologia política) i ens va deixar a nosaltres i al PSM com a únics integrants d'una oposició sense gens de força i condemnada al fracàs.

No entrarem a analitzar ara quines varen ser les motivacions que dugueren els regidors dels altres grups a acceptar entrar a formar part de l'equip de govern; ells, o els equips que els donaven suport, devien sebre el que feien.

Amb tots aquests precedents, la vida política durant aquests quatre anys no ha estat fàcil; conviure amb un plenari que dóna suport unànime a totes les iniciatives proposades des del govern i refusa, una rera l'altra, totes les propostes fetes per l'oposició no és gens agradable.

L'accés a documentació municipal, bàsica per dur a terme una bona labor, no ha estat fàcil i la majoria de vegades s'ha produït amb molt de retràs, fent que la nostra tasca fos encara més difícil. Però això tampoc no ens ha desanimat; hem procurat fer una labor coherent, a vegades millor i d'altres no tan bé, però sempre encaminada a intentar ser el contrapunt d'un govern

"totalitari", que ha seguit sempre les directrius del seu cap.

Tampoc no qüestionarem ara les raons que han mogut a certs membres de l'equip de govern a recolzar postures certament contràries als seus interessos o votar a favor de mesures només pel fet de que hagin estat presentades pel govern, sense fer-ne una reflexió crítica de la conveniència o no de les mateixes.

Quatre anys després el municipi continua igual; desgraciadament, cap de les propostes que formaven el nostre programa s'ha complert: s'han augmentat els impostos que els ciutadans es veuen obligats a pagar, s'ha augmentat significativament l'endeutament municipal i no hi ha hagut cap tipus de control amb la gestió pressupostària, tal com hem posat de manifest als escrits que mensualment hem vengut publicant a la revista, i algunes persones que fa molts d'anys que figuren a l'Ajuntament continuen presentant-se en llistes electorals.

Avui, acabat aquest cicle, hem decidit temporalment retirar-nos de la vida política municipal. Ha estat una decisió molt difícil però per distintes circumstàncies, personals o professionals, hem trobat oportú no presentar la nostra candidatura a les properes eleccions municipals del 25 de maig.

Volíem aprofitar aquest moment per mostrar el nostre agraïment a totes aquelles persones que ens varen donar suport i demanar-los disculpes per no haver pogut dur endavant un projecte que va despertar en el seu moment moltes il·lusions.

Gràcies per tot i fins una altra.

Zltramillor

Agència de viatges del grup A - títol 999

Carrer del Sol, 19
Cala Millor - Mallorca
Tel. 971 585720

L'exploració de la platja de Sa Coma (XII)

Antoni Sansó

1 de gener de 1992

Argimiro Vázquez, procurador de l'Ajuntament de Sant Llorenç, presenta davant l'Audiència Nacional un contenciós administratiu amb l'argument principal que la Llei dóna preferència als Ajuntaments per l'exploració de les platges i que tan sols quan un concessionari crea, regenera i condiona una platja, aquest podrà optar a la seva explotació. Argimiro Vázquez argumenta a la vegada que una clàusula de la concessió primera a Redo SA per condicionar una zona verda pública, senyala que el concessionari no podrà destinar els terrenys de domini públic concedits, ni les obres executades, a usos diferents als expressats a la concessió i que per enlloc parla d'una possible revisió de la concessió. Igualment recorda com a l'estudi econòmic financer presentat per Redo SA per justificar les despeses realitzades a la platja de Sa Coma, s'observa que:

a) Pràcticament totes les factures corresponen a la construcció de tres bars balnearis.

b) S'inclou com a despesa realitzada per Redo SA la il·luminació de la platja de Sa Coma, quan aquesta va ser finançada íntegrament per l'Ajuntament de Sant Llorenç.

c) Es presenten com a justificants de la inversió, factures d'electrodomèstics, màquines registradores, una furgoneta...

A tot això cal afegir que totes les factures duen data d'abans de la concessió

de l'exploració de la platja pel Ministeri d'Obres Públiques i que no tenen res a veure amb la platja.

Queda clar una vegada més, com Redo SA aconsegueix una concessió de l'exploració de la platja de Sa Coma, amb enganys consentits pel Ministeri d'OP i els polítics de torn.

Acords de la Comissió de Govern de dia 11 de febrer de 1992

Serveis de temporada a les platges

Vist l'escrit de data 3 de desembre de 1991 de la Demarcació de Costes, sobre sol·licitud d'autorització per a l'ocupació de béns de domini públic marítimo-terrestre estatal per a l'exploració de serveis de temporada a les platges d'aquest terme municipal durant 1992. L'Ajuntament, com cada any, acorda sol·licitar l'autorització per a l'exploració dels serveis de temporada a les platges de Cala Millor i Sa Coma d'aquest terme municipal.

Sol·licituds d'ocupació temporal de les platges

Vist l'escrit de la Demarcació de Costes, s'emet informe sobre la sol·licitud d'ocupació temporal de la platja de Sa Coma per Redo SA.

Primera. Com consta a la sol·licitud de Redo SA, la cobertura d'aquesta està en l'OM de 14 de febrer de 1990, per la qual es va revisar la concessió anterior de què era titular dita entitat, concretament la concedida per OM de 17 de juny de 1987. Doncs bé, la citada Ordre i per tant l'extensió de l'antiga concessió ha estat recorreguda per aquest Ajuntament, en recurs contenciós administratiu acordat en sessió plenària del dia 5 de març de 1991.

Segona. Hi cap aquí repetir els motius que ja varen ser al·legats per impugnar la revisió i l'ampliació consegüent de la concessió que ostentava Redo SA. D'entre aquests s'ha d'al·ludir a la il·legalitat de la revisió i de l'aplicació a aquest supòsit de la Disposició Transitòria Catorzena punt 7 del reglament, i també a la inexistència d'obres de creació, regeneració o condicionament de la platja.

Per això, conseqüència dels punts anteriors, és procedent, informar desfavorablement sobre la sol·licitud, donada la falta de cobertura per a l'autorització, per la il·legalitat de la citada Ordre Ministerial, per la qual cosa és procedent igualment suspendre la concessió de l'autorització fins a la fermesa de la resolució dels recurs plantejat per aquest Ajuntament contra l'OM de 14 de febrer de 1990.

El gos i el colom

Crom el Nòrdic

No hi ha cap dubte de què el títol d'aquest llibre és molt curiós, sobretot perquè parla d'animals i el contingut és essencialment la proposta d'una nova ètica. Per què aquest títol, "El gos i el colom"? S'ha imaginat un títol més evident a primera vista, més comprensible, més seriós i molt més normal per aquest llibre: "La llei ètica", però no obstant aquest títol potser és preferible per a un llibre així, ja que fa reflexionar més; però ara mateix s'explica.

El títol és casual: quan encara no s'havia decidit un bon títol l'autor estava conduint el seu cotxe a la Diagonal de Barcelona i estava parat per un semàfor vermell, quan va veure per casualitat una escena que potser no oblidí mai: un gos negre olorava la gespa d'un jardí públic i mentre ho feia, distreta i potser inconscientment, espantava uns quants coloms més aviat blancs que estaven sobre la gespa, que es van posar a volar. Molt poc després, es va decidir intuïtivament aquest títol per al llibre i, més tard, es concretaren les raons per les que es troba que aquest títol hi seria apropiat. El motiu pel que ha semblat tant suggerent l'escena del gos i del colom es diu més tard.

Per a entendre aquest títol, és millor abans fer-se aquesta pregunta: "Quines són les diferències entre un gos i un colom?". Potser algú respondria que cap, perquè no deixen de ser animals els dos. Però aquí se n'han trobat unes quantes, separades per paràgrafs.

El color. El colom és gairebé sempre mig blanc i mig negre, però els gossos poden ser de bastants colors diferents, i un gos pot tenir més d'un color.

La forma externa. Un colom té dues potes, dues ales, un tamany bastant més petit que el gos, està recobert de plomes, té un bec i no té dents, i en canvi un gos té quatre potes, no té ales, està generalment recobert de pèl, no té bec sinó un morro (de tamany variable) i té dents (per dir algunes diferències bàsiques).

L'alimentació habitual. Un gos menja generalment carn, i el colom normalment menja grans de moresc i trossets de pa. Naturalment, com el gos té

dents no té problemes amb la carn, mentre que l'ocell pot aconseguir moresc volant i agafant-lo; llavors, la forma externa influeix en l'alimentació habitual.

La forma de vida. El gos és generalment domèstic i quasi sempre viu a costa dels homes; en canvi el colom és bastant més independent, depèn menys de l'home, generalment és lliure i rarament està domesticat. Està clar que la forma de vida depèn de la forma externa, ja que un colom és més difícil de domesticar que un gos degut principalment a què vola.

L'estat d'ànim. El gos és en bastants casos confiat, alegre i agraït, i el colom és desconfiat, seriós i en certs casos orgullós. L'estat d'ànim depèn de la forma de vida; el gos segur que té la vida assegurada (ni els gossos vagabunds tenen una vida massa desgraciada quant a l'alimentació) viu molt bé i té un estat d'ànim animat i extrovertit; i en canvi el colom havent-se de guanyar la vida (sovint havent de volar ràpid per poder agafar més molles de pa del terra), es torna bàsicament insociable i una mica amargat, i fins i tot pot acabar fent-se orgullós (potser veient l'esclavitud dels gossos lligats amb corretja, que li recorden que ell és més espavilat per ser lliure i sobreviure); l'home, tot cal dir-ho, és lliure com el colom, però viu millor per formar una societat.

Bé, són prou diferències. Però aquestes diferències es debilitarien en el pràcticament impossible cas que els gossos i els coloms decidissin fer una societat conjunta sense l'home; què passaria? Heus aquí els resultats més probables d'aquesta societat extrahumana colom-gos:

Variacions en el color: degut a què la nova societat afavoriria visiblement la unió entre gossos i coloms de diferents races i llocs, possiblement apareixeria algun colom i gos de color lleugerament inhabitual.

En la forma externa: encara que és difícil que en aquesta nova societat aparegui cap canvi significatiu (com per exemple el que serien homes amb sis dits), podrien aparèixer canvis menys importants, com, per exemple, un gos

pastor o un colom una mica més gran que normalment.

En l'alimentació habitual: podria aparèixer, en la societat gos-colom, una nova llei que digués això: "Un dia a la setmana, els gossos trituraran carn a bocinets perquè els coloms en puguin menjar, mentre que els ocells recolliran tot el moresc possible i el juntaran en munts perquè els gossos en puguin menjar". Llavors, el colom podria aficionar-se a la carn i el gos al moresc.

En la forma de vida: el gos perdria la seva comoditat i es veuria obligat a treballar, però seria lliure; el colom tindria més disciplina i menys llibertat en la seva vida, i potser menys necessitat de treballar. En qualsevol cas, gos i colom tindrien formes de vida que es diferenciarien bàsicament en el fet que colom i gos no farien, degut a les seves formes externes, treballs idèntics.

En l'estat d'ànim: donades les noves formes de vida, el gos es faria menys alegre (en no tenir la seguretat i els costums de vida propis d'estar domesticat) i el colom menys orgullós (en notar la disciplina del treball i la necessària pèrdua de llibertat), i tant l'un com l'altre tindrien psicologies més uniformes i, en bastants casos, molt similars a les d'un treballador normal humà.

Ha de quedar clar que, en dir societat, servidor es refereix al sentit de com la fem avui en dia. En qualsevol cas, que quedi clara una cosa: molts dels canvis mencionats tenen en comú una característica: la uniformitat.

Avui en dia, els coloms i els gossos conviuen generalment, sense societat, en la civilització humana; no es tenen l'odi que té un gat cap a un ratolí, ni la por extrema que té un elefant a una rata.

Sentats aquests detalls, ve la gran pregunta: podrien els humans viure en una societat pluralitzada (i no uniformitzada com és actualment)?

La gran resposta: SÍ!

I per això el llibre es diu així: perquè el gos i el colom coexisteixen tot i ser tan diferents; perquè gos i colom són un bell exemple de la diversitat possible; perquè se somnia en què la raça

humana visqui com el gos i el colom sense dissociar-se ni renunciar a lasocietat.

Aquest llibre explica com és possible aquesta, de moment inexistent, societat. Al menda li sembla que les seves idees són noves i revolucionàries. És possible (i diria quasi segur) que alguns se les criticaran quasi automàticament. Però un consell: si voleu acceptar la possible ajuda d'aquest llibre, heu de llegir-lo des de zero, oblidant al màxim tot; tenir la idea preconcebuda que la societat actual és l'única possible ja que ha nascut espontàniament és dir que no a tot lo bo que podria donar aquest llibre.

Fins ara, tots els llibres ètics (o la gran majoria) respecten les normes ètiques bàsiques; aquest, en canvi, proposa substituir-les -per unes altres de noves.

Els racistes volen aprofitar les lleis de l'ètica per a maltractar individus (ignorant que les lleis de la societat creen la necessitat de ser racista). Els antiracistes volen canviar les lleis de l'ètica per unes noves per a què el racisme acabi ofegat i desaparegui. En els dos casos hi ha un amor per l'ètica inalterable i uniforme, sigui la vella o una de nova. Doncs bé, aquest amor per l'ètica prové de forma lògica (però no espontània ni inherent) de la creació de qualsevol societat: des de les antigues com la de Babilònia fins a les modernes com la de Washington. No és gens estrany que tothom tingui estima i quasi necessitat per aquest amor, doncs el sentim pertot arreu: des dels polítics ("defensarem l'honra de la vella Catalunya amb la seva antiga glòria"), fins a la gent comuna ("hauries d'haver-li pegat una ostia"), passant pels filòsofs ("L'objectiu de la vida és la contemplació de l'U" (Plotí), "De tots els beneficis que proporciona la saviesa, el més preciós és l'amistat" (Epicur), "No és bo el que tothom diu, sinó el que està d'acord amb tu mateix" (Sòcrates), "La misericòrdia forma part dels vicis i defectes de l'ànima" (estoics), "La primera premissa de tota història és que els homes es trobin en condicions de poder viure" (Marx), "Els adivins són homes que es guanyen la vida amb les seves pròpies mentides" (escèptics), "L'univers no l'ha

fet cap déu ni cap home; és foc eten" (Heràclit), "L'home és la mesura de totes les coses" (Protàgores), "Res és; si alguna cosa fos no la podria conèixer, i si la pogués conèixer no la podria comunicar als altres" (Gòrgies), "Jo us predico el superhome; l'home és quelcom que ha de ser superat" (Nietzsche), sense oblidar la publicitat ("Compra això i seràs la més maca!", "Hauries de fer servir aquest detergent", "Si ja has trobat una cosa bona, per què canviar-la?"), i no em deixo ni els aeroports ("Li desitgem un bon viatge i esperem tenir-los una altra vegada viatjant amb nosaltres"), ni els bars ("Què vols beure, maco?"), ni els metges ("M'alegro molt que l'operació hagi sortit bé; de totes maneres, ja havíem calculat que sortiria així", "Em temo que el seu parent té una malaltia incurable, però encara no ho sap"); i quan he dit tot això m'he descuidat dels religiosos ("No mataràs, honoraràs el teu pare i la teva mare..." (cristianisme), "Resa cinc cops diaris, no mengis carn..." (islamisme), "Per la pràctica arribaràs a la pau de Buda" (budisme) i també he passat per alt els directors d'empresa ("Treballes bé, segueix així", "Ets un inútil i aconseguiré que t'acomiadin", "Saps l'última idiotada d'aquest tio que tinc sota el meu càrrec?"); per últim, una menció especial als grups musicals ("Lucifer en el cel amb diamants" (Queen, traduït de l'anglès), "Beu-me, fes-me real amor meu" (Bjork, traduït de l'anglès), "Tothom a una casa d'amor" (Team 17, traduït de l'anglès), "Espavila ja, no siguis vegetal" (Celtas Cortos, traduït del castellà), "Estima'm, oh estima'm" (Beatles, traduït de l'anglès), "No ets pas tu el qui fa mal a la societat, són els qui manen els que et passen la factura" (Lax'n'busto), "Ser-te infidel és excitant" (Sangtraït), "Deixa't córrer el foc pel cos" (Sau". Els exemples que es podrien donar (l'autor no n'ha donat més perquè els considera suficients) són moltíssims, sobretot perquè sembla obvi que l'ètica inalterable recorre tots i cada un dels aspectes de la societat; tot i que es reconeix això, segueix ferma la idea que l'ètica ha de canviar.

Es reconeix que aquest llibre no és objectiu, o desinteressat, o altruista.

Al contrari, l'autor afirma que ha estat bastant insultat per l'ètica actual (cosa que, segons ell, no hauria passat amb una altra ètica); i afirma que veuria amb molts bons ulls com els propòsits d'aquest llibre es materialitzen.

De totes maneres, aquest llibre no es limita a proposar una nova ètica, sinó que menciona altres dos aspectes: el món preconcepció i la filosofia ètica, dels que parlarem en capítols posteriors. Apart, també apareixerà ocasionalment en aquest capítol Emèsies. Emèsies és un personatge imaginari, tot i estar presentat com a real contemporani de Jesucrist (aquest filòsof imaginari, segons aquí, va néixer en el final del segle I a.C., entre els anys 10 a.C i O), que té el poder de predir el futur. Emèsies dedica tot el temps possible a parlar amb els seus alumnes (Max, Barath, Rodari, Ecos, Gero, Abel i Imani, als qui després s'afegiran altres, com Verina i Odissee, a les que veurem afegir-se entre els alumnes d'Emèsies precisament en aquest llibre) i a difondre així el seu pensament, que és, naturalment, el de Crom el Nòrdic. Tot i que inicialment Emèsies no va ser més que un exemple de disconformisme (en principi només es va voler una pàgina sobre ell (aquesta pàgina es va escriure en una llibreta que s'ha perdut, i només se'n conserven records aproximatius)), actualment, ell i els seus alumnes, serveixen de parèntesi resumidor i amè als llibres de Crom, el vostre segur servidor. En aquest llibre veurem la primera aparició d'Emèsies, en la que, com ja s'ha dit, coneix Verina i Odissee.

Tornant al tema, potser aquest llibre sembla a primera vista superrevolucionari i capaç de derramar més sang que la Inquisició, la Revolució francesa i el nazisme junts. L'autor pensa que, rotundament, no és així (és clar que, al cap i a la fi, està parlant del seu propi llibre); la proposta d'"El gos i el colom" és essencialment inofensiva i pacífica, i no molt radical. No s'ha de confondre l'autor amb un dels buscadors d'anarquies que ronden, cada vegada més, entre els joves.

Un dels punts més polèmics

(Continua a la pàgina 15)

Acord de col·laboració del Grup Independent de Son Carrió amb el PSM-Entesa Nacionalista

El PSM-Entesa Nacionalista és una organització federal de partits que, articulada a partir del principi de subsidiarietat, lluita per un projecte polític compartit per a les Illes Balears, i pel qual estableix uns òrgans deliberatius i executius en relació a l'acció política comuna.

L'àmbit d'actuació de la Federació PSM-Entesa Nacionalista comprèn el territori de les Illes Balears. L'objectiu de la Federació és la coordinació de la política general dels partits integrants, amb la finalitat d'aconseguir un major reforçament del nostre projecte polític tant pel que fa a una implantació, presència institucional, com capacitat en l'exercici de les responsabilitats públiques.

La Federació lluita solidàriament per l'alliberament nacional del conjunt de les Illes Balears, per l'assoliment de la justícia social en tots els àmbits en que pugui incidir i pel desenvolupament econòmic, ecològic i social sostenible. Està constituïda pels partits PSM-Entesa Nacionalista de Mallorca, Partit Socialista de Menorca, l'Entesa Nacionalista i Ecologista de les Illes Pitiüses i Unió d'Independents d'Artà.

La Federació PSM-Entesa Nacionalista i el Grup Independent de Son Carrió, valoren la necessitat de què les forces progressistes i nacionalistes, a Sant Llorenç des Cardassar, a Mallorca i a la resta de les Illes Balears obtinguin les millors quotes de representació institucional als propers comicis electorals del 25 de maig de 2003.

Per tant, a partir de l'acord d'incorporació del Grup Independent de Son Carrió com a membre de la Federació PSM-Entesa Nacionalista decideixen subscriure els següents acords:

1. El Grup Independent de Son Carrió reconeix el programa marc del PSM-Entesa Nacionalista com a referència ideològica del seu programa electoral municipal.

2. El PSM-Entesa Nacionalista donarà suport a la campanya electoral

local del Grup Independent de Son Carrió.

3. La distribució, durant la campanya del 2003, del material electoral de la candidatura del Grup Independent de Son Carrió anirà acompanyada igualment del material de propaganda de la llista al Parlament de les Illes Balears del PSM-Entesa Nacionalista.

4. El Grup Independent de Son Carrió donarà suport en els seus actes públics de la campanya del 2003 a la llista al Parlament de les Illes Balears del PSM-Entesa Nacionalista.

5. Els regidors i regidores del Grup Independent de Son Carrió que resultin elegits a les eleccions municipals del 2003 rebran el mateix tracte en quant a formació, assessorament i documentació que si fossin regidors de les candidatures del PSM-Entesa Nacionalista.

6. El PSM-Entesa Nacionalista i el Grup Independent de Son Carrió admetran la doble militància dels seus afiliats a les dues formacions en la forma i manera que estableixin els estatuts respectius.

7. Per a qualsevol discrepància sobre els termes, interpretació i desenvolupament d'aquest acord les dues parts deleguen la seva solució a en Mateu Puigrós Sureda, President del partit polític Grup Independent de Son Carrió i Joan Antoni Salas i Rotger, Secretari executiu de la Federació PSM-Entesa Nacionalista.

8. Qualsevol proposta de modificació o de renúncia d'algun d'aquests acords s'haurà d'advertir per escrit a l'altre part signant.

Palma, 31 de març de 2003.

Notícies breus

SETMANA DEL LLIBRE

La segona quinzena d'abril es va celebrar a tot el terme la setmana del llibre, enguany centrada en la figura de Francesc de Borja Moll. El grup filatèlic Gent Cardassana va muntar una exposició amb un mata-segells commemoratiu i en Josep Antoni Grimalt va donar una sucosa conferència sobre la seva vida, farcida d'anècdotes la mar de curioses.

LA PASSIÓ

Com ve essent habitual, per la Setmana Santa -concretament el dia del Ram- el grup de teatre local dirigit per Miquel Rosselló va representar la Passió, aquesta vegada amb una durada d'una hora i mitja.

La funció va agradar molt, tot i que els espectadors de darrera varen tenir problemes per veure els protagonistes.

CORRELENGUA

El dia 2 de maig la Flama de la Llengua Catalana va passar per Sant Llorenç, enguany amb la particularitat de què el manifest va ésser llegit per una llorencina musulmana.

Vet-aquí una bona manera de fomentar la necessària integració dels immigrants.

PÀGINA WEB

Des de fa algun temps el municipi de Sant Llorenç ja disposa d'una pàgina web, promoguda per l'Ajuntament, a la qual poc a poc s'hi aniran incorporant funcions de consulta i de gestió municipal, a més de les informacions dels col·lectius del municipi que s'hi vulguin adherir.

És una bona eina per atracar la informació als veïnats, amb uns mitjans moderns i ràpids com els que s'usen avui en dia.

"Els rituals imaginaris". Les esclotxes d'en Felip Blau

Alguns historiadors de l'art situen la fi d'aquest a finals dels anys seixanta. Si agafam la definició de l'art com l'habilitat, destresa a fer certes coses adquirides amb l'estudi, l'experiència, l'observació..., no puc estar mai d'acord amb aquests historiadors, ja que l'art existirà mentre existeixin els humans.

En un moment com l'actual, on tot és potencialment possible, el muntatge, el recurs a la instal·lació d'en Felip a l'espai expositiu de s'Agrícola de Manacor, ha suposat una onada d'aire fresc davant tanta repetició i mediocritat. Només la creativitat supera l'abisme del risc.

En Felip, que ha hagut de limitar-se a les condicions de la sala amb tots els seus emperons -la importància del diàleg amb l'espai- aconsegueix, malgrat tot, una mostra diferenciada on desenvolupa tot un ritual de l'imaginari. A través de l'esclotxa, de l'obertura que no ajusta, de l'objecte trencat, passa l'aire que modula el buit, l'atzar... Quina és la forma de l'energia?

Sovint em deman què és el que ens fa sentir atracció per determinades propostes, i pens si és aquest afany de conèixer la resposta allò que porta en Felip a exhibir alguna cosa diferent?

Sens dubte, l'obra ens presenta interrogants que abasten un ampli arc de respostes, tal vegada per això, l'espectador passa de la sorpresa inicial, fins i tot, de la perplexitat, a la curiositat, al descobriment de diverses possibilitats, on és possible trobar el misteri d'una obra oberta i atractiva.

Un llenguatge que ens remet a un altre en un procés on l'ambigüitat resultant -intencionadament volguda?- ens reafirma encara més en la seva originalitat. No és estranya així, l'atracció d'una mostra que pren tantes formes diferents com persones hi accedeixen.

I és que, la forma, el gest, el color..., són elements fonamentals per-

què l'espectador esdevingui part activa del procés i creï objectes, dibuixos, imatges, que la llum a través de l'esclotxa, del tall, modula damunt l'espai. És mesurable l'espai?

N'hi ha prou canviant la direcció de la llum, la seva intensitat, la seva distància..., perquè l'ombra, inseparable germana de la llum, esdevingui art. És necessària la textura?

Pot allò efímer i fugaç convertir-se en art?

O és que cada artista no utilitza els més variats recursos per a què la seva obra desvetlli la curiositat i l'interès de l'espectador?

En Felip juga amb imatges i conceptes, mogut per l'expressió i el sentiment. De fet, aquest joc conté múltiples lectures i tot un conjunt de metàfores que requereixen una mirada profunda i sincera.

No hi ha dubte que la peça, l'espai, ens atreu encara més quan recobra vida pròpia a través del so silenciós d'en Llorenç i el moviment ple de vida de na Rosa. D'aquest interès afegit i dels seus resultats plàstics, que tants pocs hem pogut gaudir, en puc donar fe.

Segurament per això, pens que aquests tipus d'exposicions tenen un diferent valor, més enllà del seu resultat. Com veuríem aquesta peça dins un altre espai? Ens evocaria suggeriments diferents? Potser per això, cal parlar de l'exposició d'en Felip a s'Agrícola, com un punt de partida.

Antoni Sansó

AL-MAVUORA
AMB UNA MICA DE SORT
ANTÒNIA FONT
ARPELLOYS HAVANERES BAND
BROSTADA
CAP-PELA
CAP ON NAM
COM TU

10/11 Maig
Sta. Eugènia 2003
MAJORCA

4ª TROBADA
MÚSICS PER LA LLENGUA

ENCARA Som
Hi cantam

DIÀLEG
A partir de les 19 hores

POP-ROCK
A partir de les 11 hores

FOLC
A partir de les 11 hores

FESTA
CORRELLINGUA
PASSACARRERS / HEREMIERES / GRALLERS

ZONA D'ACAMPADA

2ª FIRA DE DISC EN CATALÀ

ENTRADA GRATUÏTA

PATROCINA:

ASSOCIACIÓ CULTURAL SIGUI COM SIGUI
SA BANDA PIRATA
SACRILEGI
SAI DE COCÓ
SHARD'S PIKEN
STOCK DE ROCK
SUSO REHACH
SYPHOSIS
TECARITH
TINA SERVERA
TOMEU QUETGLIES BAND
TOMEU ESTARÀS & GÈNIA TOBIN
TOMEU PENYA
TONI MORIÀ
TRACALADA
TRALAI
HALOC MÚSICA
HIMBOMBA ATÓMICA

ORGANITZA:
ASSOCIACIÓ CULTURAL SIGUI COM SIGUI

Consell de Mallorca
Cultura i Joventut

SA NOS TRA

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Cultura i Joventut

PLA 3ive

COL-LABORA:

TV 3

enderock

so radio

EL MES FEE

Sol·licita més informació a info@musicperlallengua.com

Amb el suport de tots aquests 65 grups i les actuacions de la majoria.

www.musicperlallengua.com

"Sempre m'han dit que, precisament, els ciutadans no tenim cap mena de força per canviar el món i que la meua veu amb prou feines se sent. Per tant, conclouen, és inútil esforçar-se a denunciar qualsevol situació. És cert que la meua veu i la de tots els ciutadans que protestem i denunciem no se sent gaire perquè no se'ns considera políticament correctes -una qualificació molt valorada en els nostres temps-; però també ho és que encara se sentiria menys si no diguéssim res."

ROSA REGÀS

Feia estona que no feia cap escrit per a "Flor de Card". Potser era peresa, o altres ocupacions, o també, sincerament, l'escut que tots, més o manco, alçam per no mostrar massa als altres com som, què sentim, què estimam, i què ens fa més vulnerables, com som de fràgils. Però avui no és de mi de qui tenc dret a parlar, sinó dels altres, d'aquelles persones que ahir, despús-ahir, avui, demà o demà passat mataran.

Una cosa sí que vos vull dir, abans, i és que sent un oi que neix de dedins, un oi, una ràbia i una indefensió més absoluta. I jo, a trenta-dos anys, em sent enganat, estafat, escarnit, burlat. Potser no em passa només a mi, per

ventura és una sensació que ha amarat, com una esponja que ja no xucla més, dins més gent de la meua generació. Ens havien fet creure que podríem ser ciutadans honorats, que fariem feina, que podríem fer una família nova, que el nostre dia a dia de formigueta afectava el dia a dia del món. Tot això és fals. Ens han caigut els darrers mites que ens quedaven drets. Avui no ens queda més que una desconfiança absoluta, un temor profund cap al sistema, cap als nostres representants, cap a aquesta democràcia plena de corrupteles, de favoritismes, de tergiversacions. Els nostres governants, sense cap escrúpol, sense cap remordiment, sense cap tremolor a la pell, han decidit que la feina de tots -que arriba cap a aquest estat poderós en forma d'impostos-, havia de servir per matar. I jo tenc el dret de poder-ho dir, perquè aquesta democràcia, a mi, petit ciutadà del carrer, no em permet cap altre mecanisme per aturar la barbàrie.

La nostra veu és del tot impotent, gairebé inútil, davant tant de desvergonyiment, tanta gola de doblers, tanta estultícia, tanta immoralitat, tants d'assassinats. Perquè la veu d'aquells que criden **no a la guerra, no a una matança de nins i nines, de ninons i**

menuts, de grans i petits, que segurament no tenen ni per menjar, aquesta veu no se sent, no serveix per res. Però també és veritat que encara se sentiria molt manco si no diguéssim res, com opina l'escriptora Rosa Regàs. Per això, hem de dir ara amb la paraula i, més endavant, amb totes les eines de pau que tinguem a la mà, que no toleram, no consentim, no acceptam tantes mentides, tants de trossos i de bocins de carn d'infant, com el teu, i el meu, que ara dorm al bres, tranquil.

Escarrufament

Aquests dies, a més, he sentit una por irracional. Una por a la qual tampoc no tenc dret. Perquè a mi no em cauen bombes, ni beneïtes ni intel·ligents, ni míssils. Jo puc dormir cada nit. I puc menjar. I puc fer festa. I puc continuar amb les meves ridícules coses de cada dia. Una por que un dia del cel caigués una pluja de bombes. Recordau aquella lletra del cantautor Raimon: *al meu país la pluja no sap ploure. Si plou poc és la sequera; si plou massa és un desastre. Qui portarà la pluja a escola? Qui li dirà com ha de ploure?* Imaginau-vos que aquesta pluja ha après tant a escola que en lloc d'aigua llança bombes. Més val una pluja sense lletra.

No teniu cap raó que justifiqui la mort

Aquest darrer mes sobretot hem sentit els comentaris d'uns i altres. Hem sentit les grans paraules; la retòrica ben apresada, i buida; la veu repugnant dels homes grisos; la gomina i la clenxa perfecta dels assassins. Jo dec ser un simplista, un ximple, un immadur, un manipulad. Tot això m'han dit. M'és igual. M'és igual també qui ha començat a cridar **no a la guerra**. La meua cultura, de base judeocristiana, em recorda cada dia que no mataré i que el dret a la vida és un dret irrenunciable. I ningú no n'és l'amo. I ara vosaltres, aquells que justifiqueu que matar és bo per democratitzar, per alliberar, no em digueu que no hem pensat en els kurds; em repetireu que allà hi ha un tirà, que allà deçà un dictador, i que no tenc memòria per als pro-

blesmes, patiments i misèries que es donen a altres parts del món. No volgüeu rentar la vostra mala consciència d'assassins amb aquestes acusacions. Quins interessos ocults vos guien?

Entre 6.000 i 250.000 morts

Amb una fredor que encara fa més pànic, aquells que fan les estadístiques de la guerra, han previst que a l'Iraq hi haurà entre 6.000 i 250.000 morts. Els homes grisos i els homes uniformats parlen i parlen. Respectaran els monuments arqueològics, han dit. L'oi que jo sent es transforma en un odi irracional, animal, que vols controlar, però que vessa. No em parleu de monuments arqueològics, de mòmies, quan assassinareu les obres d'art més precioses, úniques, indispensables, d'aquest planeta: les persones. 250.000 persones assassinades! Com si en quinze dies esborrassin tot Mallorca i només quedàs Palma. Tots els habitants d'Artà, de Sant Llorenç, de Capdepera, de Son Servera, d'Alcúdia, de Manacor, d'Inca, de Pollença, de tots els pobles de Mallorca fossin arrasats, plens de cadàvers. Vosaltres, mentiders, amb les vostres creacions monstruoses -aquestes armes tan llestes- no sereu capaços mai d'imitar la perfecció absoluta i dolça del ser humà, que tanta nosa vos fa.

Per un món millor

Avui he acabat de llegir un llibre, que vos recoman. Es diu *Per un món millor*, i l'autor és l'escriptora barcelonina Rosa Regàs. No havia llegit res seu abans. Són escrits breus, que es poden llegir a estonetes. Parla de temes actuals, de coses que ens afecten, perquè no podem ignorar tot allò i tots aquells que ens enrevolten. És un llibre de denúncies, però també de coratge i d'encoratjament. A estones és una mica il·lusionador; a estones és una mica utòpic; a estones és una mica desencisat. Tot això, tanmateix, ja forma part de nosaltres: il·lusió, utopia, desencís.

Pere Santandreu
abril de 2003

Cartes

Sr. Director de la revista Flor de Card, agrairia que aquesta carta sigui publicada en la propera edició de la revista Flor de Card. En resposta a l'article del Sr. Josep Cortès, "Comença a esser hora de parlar d'eleccions", pàg. 3. Març 2003. Núm. 302.

He llegit amb molt d'interès la seva pàgina política a la Revista Flor de Card. I agraeisc molt les seves paraules cap a la meva persona, encara que crec que a més de correcta i decidida, som una dona treballadora que encapçala la candidatura del Partit Popular i Unió de Convergències per l'Ajuntament del meu municipi, precisament per fer feina.

Encapçala l'escrit a la seva pàgina dient: "Comença a esser hora de parlar d'eleccions". A mi em pareix que en lloc de parlar d'eleccions, de partits polítics, de quins seran els caps de llista, de quines coalicions es faran, de quins programes presenten, vostè fa una travessa de futur sense cap tipus d'objectivitat.

A l'article en qüestió vostè li dona un to parcial i partidista, cap a una futura coalició, i a la resta de partits els deixa en un segon terme, perquè al seu parer no tenim res a fer. Dedica setanta línies a parlar d'una coalició de dos partits i només cinquanta-vuit línies per la resta de partits.

Comença el seu article en clara referència a errors del meu partit a nivell nacional, però que no tenen res a veure

amb la política local per la qual em present. S'hagués pogut començar parlant d'endeutament municipal, estat de deteriorament de la nostra zona costanera, inseguretad ciutadana... i d'altres problemes que ens afecten a noltros: llorencins. O també hagués pogut començar amb grans problemes autonòmics promoguts pel Pacte de Progrés com són: la important caiguda del turisme a les Illes, el progressiu deteriorament de l'Hospital de Manacor (listes d'espera), el mal estat de les carreteres, el Parc de Llevant (hi ha molts de llorencins que en són contraris)... Però no, comença amb clares al·lusions al meu partit, però de quines eleccions xerram?

Després de llegir el seu article d'opinió, m'ha paregut que tot estava dit i beneït a favor d'una nova coalició de partits. Confii que el poble llorencí sigui molt més objectiu i que dia 25 de maig voti en consciència a les persones, partits i coalicions que creguin que millor ho poden fer per al nostre municipi.

Només deman que tots els que ens presentam per aconseguir la batlia del nostre poble, tenguem un tracte objectiu i igual. I deixar ben clar el meu rebuig a la guerra (i a totes les guerres que en aquest moment hi ha arreu del món) i la meva postura totalment a favor de la PAU.

Manuela Meseguer Barrios
DNI: 21972570A

Ben fet
&
Toni Navarro
-catering-
servei de festes a domicili
971 564357

info@ben-fet.com
www.ben-fet.com

Qui serveix i qui ha de ser servit

Guillem Pont

Resulta evident que tota acció humana es pot enfocar des d'un vessant més pessimista o des d'un altre més optimista. Per exemple, tenir un braç enguixat, de banda certes molèsties i dolor físic, també pot tenir els seus avantatges. Però d'això, potser, en parlarem un altre dia.

És un fet constatat, gairebé una obvietat, que utilitzar el nostre transport públic resulta sempre una aventura. Quan diem "nostre" ens referim, de moment, a Aumasa que és l'empresa que guanyà la concessió en desaparèixer el tren (Potser convé recordar que hagués pogut guanyar el concurs una altra empresa i també que hi ha altres empreses que van guanyar el concurs d'altres itineraris). Quan diem "aventura" fem referència a..., bé potser també d'això en parlarem un altre dia.

Em vull centrar en les conseqüències d'un fet concret: la impossibilitat de pujar a l'autobús de línia (recordi's que és concessió pública que, almanco en els seus inicis, substituï la línia de ferrocarril) per la senzilla raó que "ja és ple, no n'hi caben més".

Ho vaig patir el divendres dia onze, on quatre persones quedarem a terra a l'autobús Palma-Manacor de les quatre i mitja on, a manera de suficient explicació, ens digueren: "el siguiente sale a las cinco y media".

I ho vaig tornar observar (me'n vaig salvar per pèls) el dimecres dia vint-

i-tres, en el darrer autocar Palma-Cala Rajada que surt a les set i quart. Uns quants estrangers van quedar sense poder pujar, amb cara d'estupefacció primer i d'indignació després.

Els pobres no solament van quedar a terra sinó que van haver d'aguantar els exabruptes d'un conductor que els deia, amb to alt i aspre, que havien arribat tard (cosa que no era certa) i que, per tant, no podien protestar. Vaja imatge que donam als nostres turistes! -vaig pensar-, de què ens serveix anar a fires i congressos si primer no solucionam els problemes d'atenció interna?

Es evident que el fet, en si mateix, ja dóna brou per fer uns bons escaldums però, ara i aquí, vull enfocar, vull comentar les conseqüències del fet: el desig d'aclarir formalment si Aumasa pot, o no, deixar viatgers a terra quan l'autobús ja és ple.

Dic "aclarir formalment", perquè de fet, la postura excessivament dura i orientada a l'engany argumental "d'haver arribat tard" del conductor envers els turistes ja determina clarament on tenim el tall, però...

Vet aquí les passes que, amb curiositat, vaig seguir:

1.- Vaig a la finestreta d'informació de la mateixa estació i... "em podríeu dir si una companyia de transport pot deixar viatgers en terra quan l'autobús és ple?".

Just veure la cara de la jovenella que hi havia a la guingueta d'informació en escoltar la pregunta ja vaig veure que no aclariria res, però va ser amable i em va donar un telèfon, el de Transport de les Illes Balears -97177777- on poder trucar.

2.- Al cap d'uns dies, quan em va lleure, hi vaig trucar per saber el què. Però no, em vam dir que aquell solament era un telèfon d'informació d'horaris. Que per a la consulta que plantejava havia de trucar al 900321321.

3.- Em vaig deixar dur i hi vaig trucar. Vaig exposar la pregunta "em podríeu dir si una companyia de transport pot deixar viatgers en terra quan l'au-

tobús és ple?" I em van dir que no, que no era allà, però que em passaven la cridada a la Direcció General de Transports -molt bé, vaig pensar, mentre oïa el so de les trucades a l'altre telèfon. Al poc temps despengen, torno plantejar la pregunta i... això no és nostre, senyor, el passaré amb Servei Públic, un momentet"... amb això sent que es talla la comunicació.

4.- Torno trucar al 900321321, demano per la Direcció General de Transport i una vegada allà demano si, per favor, em poden posar amb Servei Públic. M'hi passen, torno a plantejar la qüestió: mirau si sou tan amable, ..."em podríeu dir si una companyia de transport pot deixar viatgers en terra quan l'autobús és ple?". Parlant surt el nom de la companyia i em demanen si vull fer una queixa, i jo que no, que solament vull fer una consulta i em responen que si es així serà millor que parli amb Inspecció d'autocars de serveis de viatgers o quelcom semblant.

5.- Una altra vegada al 900321321 i deman si em poden posar amb Inspecció d'autocars. I m'hi posen. I torn plantejar la pregunta ..."em podríeu dir si una companyia de transport pot deixar viatgers en terra quan l'autobús és ple?" I em responen amb un "Aaah, sí, un momentet parlarà amb la inspectora", el que em fa sospitar que de banda la comunicació entre un administrat i l'administració també havia circulat comunicació entre les persones de l'administració (com m'hagués agradat

veure-ho per un foradí!) que atendien la meua pregunta. De fet, de mica en mica m'havien portat a una persona que podia donar una resposta política, procurant no banyar-se gaire (relativament comprensible si un tampoc no sap amb qui parla) : "No, si l'autocar no va ple no poden deixar ningú a terra" -I si va ple? -"S'hauria de mirar, depèn de les circumstàncies, de si és un cas puntual o si es un fet reiteratiu... s'hauria d'estudiar" -Molt bé, moltes gràcies, molt amable. I vaig penjar.

Es a dir, després d'una consulta directa i cinc trucades telefòniques; després de parlar amb set persones diferents, vaig poder aclarir que deixar persones en terra, si fos un fet reiteratiu, no estaria bé. I també vaig poder intuir que, a la Direcció General de Transports, en tenien coneixement de la realitat del usuari.

En darrer extrem, si la Direcció General de Transports disposa d'un servei d'inspecció, deu ser per poder conèixer la realitat del servei públic del

qual n'és responsable ...

Tothom molt atent, tothom correcte...però si analitzam el fons de la qüestió potser es podria assenyalar:

Els fets derivats de la consulta - en aquest cas concret a la Direcció General de Transports- demostren que des de la mort de Franco ençà, sens dubte, han canviat força les formes de l'administració pública i de l'àmbit que aquesta controla, però no tant el fons.

En el segle XXI, i independentment del color polític teòric dels qui governen, rarament els funcionaris es plantegen la feina com un servei dirigit al ciutadà.

Aparentment encara no es té del tot clar, o és per resoldre, el bessó de la qüestió: qui ha de servir? I... qui ha de ser servit?

Una afirmació generalista que, com a tal, pot disposar de nombroses excepcions (tant de bo que l'excepció fos el "no servei").

Reflexionari

"...L'espècie humana és composta de casos particulars. Tothom és diferent de tothom. Des dels primers avantpassats, vuitanta mil milions d'éssers humans s'han anant succeint a la Terra. Amb tot i amb això mai no n'hi ha hagut cap com vostè o com jo en tota la història de l'home".

André Langaney (1998)

"Fa 35.000 anys, els humans, els *Homo sapiens*, tenien el mateix sistema nerviós que tenim nosaltres, les mateixes facultats de síntesi i d'abstracció; no eren més primitius que nosaltres. Formam part de la mateixa humanitat. Tenen una manera de concebre el món, certament, molt diferent de la nostra, però no necessàriament inferior".

Jean Clottes (1998)

Guillem Pont

(Ve de la pàgina 9)

d'aquest llibre és, sense cap dubte, el resultat que tindria sobre la religió si s'implantés l'ètica que es proposa. No és que la nova ètica proposi una forma atea o agnòstica de vida, ni que negui l'existència dels déus, sinó senzillament que fa la religió obsoleta, prescindible, innecessària, el que podria comportar l'aparició de noves religions, o un canvi profund en l'ètica de les actuals, o un considerable augment d'ateus i d'agnòstics. Tampoc és impossible que el nombre d'ateus disminueixi, ja que n'hi ha un bon nombre que ho són perquè volen lluitar contra el dogmatisme de les religions, i no seria necessari aquest ateïsme si no existís la religió. Al capdavall, si aquesta ètica s'implantés, l'any 3000 podria ser la majoria de gent agnòstica. Possiblement molts religio-sos, en llegir això, voldran tirar aquest llibre al foc, prohibir-lo als seus fills (suposant que en tinguin), desacon-sellar-lo a tothom i denunciar l'autor per haver incomplert la llei de la llibertat d'expressió, i qui

sap què més. Si l'autor no volgués això, ja ni hauria escrit aquest llibre. En tot cas, es donen les gràcies a qualsevol religiós que llegeixi aquest llibre del tot, perquè s'imagina que li costarà bastant.

L'ètica genera un visible interès entre la gent, però més la viva que no l'escripta. Dit d'una altra manera, la gent prefereix apendre (i aprendre més) de l'ètica dels seus amics o d'una missa que d'un llibre. L'autor és plenament conscient d'aquest detall, i en part per això ha escrit el seu llibre de forma amena, fluïda i fàcil d'entendre, o almenys a ell li sembla haver-ho fet així. A part, autors força interessants com Protàgores (el sofista d'Abdera, un filòsof grec), Gòrgies, Hobbes... queden eclipsats injustament per altres autors com Jesús, Plató, Aristòtil, Kant, Nietzsche... No es vol dir amb això que tots els autors siguin igual d'interessants (afirmació bastant ridícula, per altra banda); només es vol dir que no s'han d'ignorar els "petits" en nom dels "grans". Com a demostració del que s'ha dit (si és que no es veu evfident) quedi aquesta frase del llibre

"Protàgores i Gòrgies" (traduït del castellà: "Protàgores va ser un innovador. Per això no és d'extranyar que no se l'entengués, i fins i tot que se'l tergiversés per Aristòtil i encara més per Plató. I és molt possible, segons hem dit, que la influència del dos màxims cims la filosofia grega, hagi es-tat la raó que s'hagi minusvalorat i que no s'hagi entrat més a fons en l'obra de Protàgores, el sofista d'Abdera". I això pot passar perfectament amb l'autor: qui sap si el seu pensament es veurà debilitat pel fet de ser escrit o bé eclipsat per altres pensadors que ja hagin obtingut fama? Però aquesta possibilitat no ha impedit que hagi escrit aquest llibre, que, naturalment, està per a viure'l. Si us agrada, bé, i si activa l'interès per aprendre d'altres autors, millor (per alguna raó s'han ficat els capítols de filòsofs, no?).

Però ara és l'hora de capbussar-se en un mar amb gotes de metafísica i ple de filòsofs nedant-hi i de bombolles de propostes i comentaris. És quasi un viatge a un món non; un viatge fet per aprendre i disfrutar.

La flama de la llengua catalana tornarà travessar Mallorca

La setmana i mitja que va de dia 2 a dia 10 de maig la llengua catalana tornarà a sortir als carrers i places de Mallorca. No és que no hi sigui cada dia, però el seu protagonisme hi serà més present. Milers de mans de totes les edats, orígens i condicions travessaran els pobles i els barris de Mallorca per reivindicar-ne l'ús a tots els nivells. Les escoles i els instituts vibraran; el moviment associatiu mallorquí, des de els grups d'esplai dels més nins fins als clubs de la Tercera Edat, sortirà de la seva - aparent- atonia per liderar, juntament amb moltes més persones, una cursa que, sense esser competitiva, és capaç de moure en cada edició milers de participants. Haurà començat la quarta edició del Correllengua, el primer del nou segle i del nou mil·leni. Un segle i un mil·leni que seran decisius per a la llengua catalana. Els Joves de Mallorca per la Llengua tornam a prendre aquesta iniciativa per demanar que la nostra llengua tenguí el paper que per tradició històrica li pertoca: esser la llengua vertebradora, la clau de volta, el mínim comú denominador de la societat mallorquina del futur immediat.

Enguany ens hem proposat armar-la més grossa, fer el Correllengua més llarg de la història de Mallorca, el que passi per més poblacions, el que tenguí més participació

popular, el que faci més activitats complementàries, el que incideixi més a les zones on la situació de la llengua és pitjor. Passarem pràcticament per tots els municipis, amb aturades a tots ells, i fent especial incidència a Palma, la capital, on hem de lamentar la manca d'una política d'integració lingüística per part de les autoritats municipals.

El Correllengua constarà de tres columnes: la de Tramuntana, la de Llevant i la virtual. A aquesta darrera es podrà accedir per Internet: Cibernetes de tots els continents hi podran fer un tram, deixant un missatge adreçat als corredors. Les altres dues seran físiques i travessaran la major part de Mallorca els dies 2, 3, 4, 9 i 10 de maig. La Flama descansarà durant uns dies, els 5, 6 i 7. Aquest serà el moment triat per al Correllengua Cultural i esportiu, un seguit d'actes organitzats per la societat civil dedicats a la llengua catalana i que tendran lloc arreu de Mallorca. El dia 8 de maig està prevista la celebració del Correllengua Universitari, que recorrerà els diferents edificis del Campus. El dia 9 es tornaran a posar en marxa les dues columnes del Correllengua, que recorreran el territori situat als voltants de Palma. L'endemà, 10 de maig, estarà dedicat a recórrer els barris de Palma. Les dues flames acabaran el mateix horabaixa a la Diada per la Llengua or-

ganitzada per l'Obra Cultural Balear, amb una gran festa social per reivindicar un futur per a la nostra llengua.

La part més vistosa de l'activitat serà, com cada any, la participació de milers i milers de persones que, o correran, o participaran als actes de rebuda de la Flama a les diferents poblacions. No hem d'oblidar, però, que el Correllengua té un component reivindicatiu important; aquest contingut es plasmarà en un manifest, que serà llegit a tots els actes de rebuda de la Flama. El text demanarà a les institucions mallorquines que continuïn i augmentin els seus esforços en el procés de normalització lingüística, i a la societat mallorquina que assumeixi com a pròpia aquesta tasca, fent de motor d'aquestes demandes, i que faci esforços ella mateixa per fer servir la llengua catalana sempre i arreu.

Els Correllengua 2003 servirà per fer un diagnòstic de la situació actual de la nostra llengua i per impulsar la feina que s'ha de fer durant els propers anys. Per aconseguir l'èxit d'aquesta gran manifestació del món associatiu no hi sobra ningú, tothom hi és necessari. Per això feim una crida als ciutadans de Mallorca a participar activament a aquesta gran festa. I a continuar fent servir la llengua catalana durant la resta de l'any.

joiERIA-RElloTGERIA-FOTOGRAFIA

García Lis
foto Ignasi

Carrer Major - Sant Llorenç des Cardassar

1986

L'1 de gener, entra en vigor el tractat d'adhesió d'Espanya i Portugal a la Comunitat Econòmica Europea.

El 17 de gener, Espanya estableix relacions diplomàtiques amb Israel.

El 19 de gener, mor a Madrid el professor Enrique Tierno Galvan el seu alcalde.

El 21 de febrer, després de mesos de negociacions amb l'Institut Nacional d'Indústria, la multinacional alemanya, Volkswagen-Audi, decideix adquirir el 51% de les accions de SEAT.

El 12 de març, es realitza el Referèndum sobre la permanència de l'Estat Espanyol a l'OTAN amb la victòria del "sí". A Catalunya, Euskadi, Navarra i Canàries és majoritari el "no".

El 22 de març, a Salzburg s'obri el XX Festival d'Òpera amb la representació de "Don Carlos", de Giuseppe Verdi, dirigida per Herbert von Karajan i interpretada pel tenor Josep Carreras.

El 25 de març, a Hollywood, l'actor nord-americà Paul Newman obté un Oscar de caràcter especial pel conjunt de la seva carrera professional.

El 10 d'abril, a Londres, el quadre "La marquesa de Santa Cruz", de Goya és adquirit pel Govern Espanyol per vuit-cents vuitanta-dos milions de pessetes.

El 18 de maig, s'inaugura a Mérida el Museu Nacional d'Art Romà de l'arquitecte Rafael Moneo.

El 2 de juny, a Madrid el Tribunal Suprem ordena la legalització de Herri Batasuna (HB) com a partit polític.

El 27 de juny, el Tribunal Internacional de Justícia de La Haya condemna els EEUU a pagar una indemnització a Nicaragua per les activitats militars i

paramilitars realitzades per l'administració Reagan contra aquest país.

El 25 de juliol, una de les figures mítiques del jazz, el trompetista Miles Davis es presenta amb gran èxit de públic al Festival Grec de Barcelona.

El 23 d'agost, Jordi Martínez (Aspar), amb una motocicleta Derbi, es proclama per primer cop campió del món de 80 cc.

El 31 d'agost, mor a Much Hadham, Hertfordshire, Henry Moore, considerat un dels escultors més importants del segle XX.

El 8 de setembre, és estrenada a Londres la versió anglesa de "La casa de Bernarda Alba", de García Lorca dirigida per Núria Espert i interpretada per 32 actrius encapçalades per Glenda Jackson.

El 10 de setembre, membres d'ETA assassinen a Ordizia (Guipúscoa) Maria Dolores González (Yoyes), antiga militant de l'organització acollida a la reinserció social.

El 17 d'octubre, el Comitè Olímpic Internacional comunica que l'organització dels Jocs de la XXV Olimpíada ha estat confiada a la ciutat de Barcelona.

El 13 de novembre, surt a la llum pública l'escàndol Irangate: Reagan és acusat de vendre armes a l'Iran per finançar els antisandinistes nicaragüencs.

El 21 de novembre, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, és exculpat

de qualsevol responsabilitat en el cas Banca Catalana.

L'1 de desembre, el president francès François Mitterrand inaugura a París el Museu d'Orsay.

El 13 de desembre, l'escriptor mallorquí Baltasar Porcel obté el Premi Sant Jordi de novel·la amb "Les primaveres i les tardors".

El 18 de desembre, l'Institut Dexeus de Barcelona aconsegueix, per primer cop a l'Estat Espanyol, dos embarassos mitjançant l'ús d'un embrió congelat.

1986 a les Illes Balears

* Membres del GOB, juntament amb integrants de Greenpeace, realitzen diverses accions per tal d'impedir la realització de maniobres militars a l'illa de Cabrera.

* El percentatge de població de 65 i més anys a les Illes Balears era del 13,39 %.

* El Parlament Balear aprova la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears.

* S'inaugura a Palma el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

* El Govern Balear prohibeix la comercialització i el consum de tords que procedents de l'Europa de l'Est han resultat contaminats per l'accident de Xernobil.

* Es crea pel Ministeri d'Educació i Ciència, l'Escola Oficial d'Idiomes de Palma.

* Al Monestir de la Real (Palma) es crea el Consell de la Joventut de les Illes Balears que té per objectiu fomentar l'associacionisme juvenil.

* Es funda la Federació de Corals de Mallorca amb els objectius de la promoció, la divulgació i el foment del cant coral.

* El 31 de desembre, es recupera la celebració de la Diada nacional de Mallorca, en commemoració de la incorporació de l'illa a la Corona d'Aragó per part de Jaume I.

Any Francesc de Borja Moll El diccionari Català-Valencià-Balear

Joan Bover

Sense dubte, l'obra més gran de Francesc de Borja Moll va esser la redacció dels deu volums del Diccionari Català-Valencià-Balear. En canvi, convé saber que la idea no va partir d'ell, sinó d'un capellà manacorí, Antoni Maria Alcover, que va esser també qui un bon dia va decidir arregar les Rondalles mallorquines. Mentre les anava col·leccionant pels pobles, es va témer de la gran quantitat de paraules que hi sortien i que no havien aparegut mai a cap diccionari. Va pensar que una riquesa cultural tan gran com la que tenia la nostra llengua no s'havia de perdre, així que l'any 1900 va començar a redactar una fitxa de cada paraula. Aquestes fitxes, les ordenava alfabèticament i llavors les guardava dins una calaixera que tenia 33 calaixos.

Ja podeu imaginar que una persona no bastava per fer tanta de feina. Mossèn Alcover va haver de cercar col·laboradors i en va aplegar més de 1.600. Es tractava de gent de tots els territoris que parlen català, que li enviava fitxes amb paraules. Clar que, fer feina de bon de veres, només en feien una desena part. Els altres, deia Mossèn Alcover, eren "col·laboradors que tenien molta son". En qualsevol cas, aviat en tengueren més de 700.000, de fitxes, i això, com veurem més en avant, no era més que el començament.

Mossèn Alcover va començar a viatjar pel País Valencià, per Catalunya i més amunt dels Pirineus, cap al Rosselló, apuntant tota quanta cosa sentia. Ben aviat va veure que un 80% de les paraules (i precisament les fonamentals) eren les mateixes a totes aquestes bandes. La idea era clara: s'havia de fer un diccionari que aplegàs tot aquell vo-

cabulari i, a més a més, s'hi havia d'incloure informació sobre d'on venia cada paraula, a quines dites sortia o quantes maneres diferents de pronunciar-la hi havia.

Tot d'una va trobar la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans pel que feia a la preparació del diccionari, però, mancat de recursos econòmics, va haver de sol·licitar ajuda al govern espanyol. El rei Alfons XIII s'hi va interessar personalment i les Corts varen acordar una subvenció de 25.000 pessetes anuals, és a dir, tota una fortuna. Era l'any 1920.

La preparació del Diccionari va prendre un ritme de gran rapidesa. Varen organitzar una altra tongada de col·laboradors a les diverses comarques i una sèrie de secretaris que rebien i ordenaven tot el material. Aquí és on apareix per primera vegada en Francesc de Borja Moll, un ciutadellenc que en aquell moment tenia només 17 anys. I tanta sort que Moll s'hi va afegir! Mossèn Antoni Maria Alcover era un home emprendedor, constant i molt feiner, però resulta que també tenia un tarannà rústic i agressiu, sense gens de mà esquerra. Molta gent que al principi es va entusiasmar amb la idea del diccionari, la va anar abandonant i moltes vegades

2003, Any

Francesc de Borja Moll

això era per culpa del caràcter del mossèn. Moll, molt més afable i conciliador, va aconseguir que tots aquells que hi havien cregut, hi tornassin a creure.

Així que ja tenim Mossèn Alcover i Francesc de Borja Moll tornant a viatjar per tot el territori català, recollint informació sobre la llengua i dibuixant una

Joyeria MAR

Passeig Marítim de Cala Bona, 10
07559 Cala Bona - Mallorca
Tel. 971 58 53 24

gran quantitat d'objectes típics. Amb la feina de tots aquests anys, la calaixera dels 33 calaixos ja no va esser una, sinó quatre i va arribar a tenir un total de 120 calaixos que contenien ni més ni pus que... 3 milions de fitxes!

El 1924 començava la redacció del diccionari. Però la felicitat va durar poc. Just dos anys després, la subvenció que els havia donat Alfons XIII es va suprimir. El primer volum del Diccionari Català-Valencià-Balear va anar apareixent per fascicles durant quatre anys, fins al 1930. Ben aviat va topat amb un problema: els subscriptors d'aquests fascicles varen veure que acabar una obra tan extensa duraria dotzenes d'anys i no ho veien gaire viable.

A més, encara que el Diccionari rebia subvencions de la Diputació de Barcelona, de la Diputació de les Balears i de l'Ajuntament de Palma, aquestes no bastaven. Mossèn Alcover, que ja estava malalt, no va tenir més remei que tirar endavant amb la paga de canonge i de degà. Més envant, s'arribà a endeutar

amb la seva família i amb els col·laboradors més immediats i quan morí, l'any 1932, estava completament arruïnat. Abans, en vista de la situació física, social i econòmica de Mossèn Alcover, Francesc de Borja Moll i Joan Riutort varen formar una societat editorial. Es tractava d'impedir que, una vegada mort Alcover, tot el seu material anàs a parar a mans de gent que en volgués treure doblers. A la llarga, Moll va acabar comprant tota la societat editorial i es va fer responsable únic del Diccionari. Com que Moll no tenia prou doblers per continuar amb la tasca, se li va ocórrer de fer-se impressor. Va fundar la Impremta Mossèn Alcover, que prest va tenir prestigi i una clientela selecta. Amb aquests doblers, ja podia continuar l'edició del Diccionari. Va continuar publicant fascicles, viatjant per tot el territori català i investigant paraules, ara amb el valencià Manuel Sanchis Guarner, que l'ajudà durant 16 anys. L'any 1947 va vendre la impremta i es va dedicar a acabar el diccionari, alhora que exercia de professor a l'institut Ra-

mon Llull de Palma.

El diccionari ja havia tret els dos primers volums al carrer, però ara estava enrocant. Moll no tenia gaire esperit comercial i no es veia amb coratge de continuar una empresa tan costosa. Però el seu amic Miquel Marquès el va animar. Li va dir que era el moment propici perquè sortís bé i va tenir raó. Es varen constituir tres comitès per fer publicitat de l'obra: un a Mallorca, liderat per la poetessa de Lluçmajor Maria Antònia Salvà, un a València i un altre a Barcelona. El resultat de tot aquest moviment va esser una important aflluència de subscriptors. Això va permetre d'activar la publicació a un ritme inusitat. En 13 anys varen sortir els 8 volums que mancaven del diccionari. El darrer volum, el desè, va sortir el 1962.

62 anys, doncs, varen fer falta per veure acabats els famosos deu volums vermells del Diccionari Català-Valencià-Balear, una de les obres més importants de la nostra cultura.

Maria Antònia Munar rep en audiència la nova Junta Directiva de l'Associació de Premsa Forana

La presidenta del Consell de Mallorca, Maria A. Munar, ha rebut en audiència la nova Junta Directiva de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (APFM) sorgida el passat mes de novembre arran de les eleccions assembleàries.

L'entrevista, que es va mantenir el passat divendres dia 28 de març, en el Saló d'Audiències del Palau Reial de Palma, seu del Consell de Mallorca, va servir per mantenir un canvi d'impressions sobre l'actual marxa de les publicacions de la part forana mallorquina

així com dels projectes de futur de l'APFM. També es va parlar sobre el conveni que, des de fa alguns anys, lliga les dues entitats i que inclou un ajut econòmic que serveix tant per al sosteniment de l'Associació com per sufragar algunes de les despeses de les publicacions de la premsa forana.

Maria A. Munar va manifestar la seva admiració per la labor realitzada des de les diferents publicacions tot assegurant que realitzen una funció social encomiable, amb una llarga trajectòria i un pes important dins el món comunicatiu de l'illa, i va reafirmar el seu suport a la iniciativa.

Joieria Femenias

**l·listes de noces
objectes de regal**

**Rector Pasqual, 8
Sant Llorenç des Cardassar**

Rient i plorant, l'abril va passant

Antònia Galmés

Com partesc de son Singala

Com partesc de son Singala,
ja partesc ben aviat
per veure aquell diamant:
no té fi lo que m'agrada!
Com arrib an es Rafal,
torn reprendre sa tirada
per veure s'enamorada,
que per mi sempre és estada
una estrelleta coral.
En es Pou de sa Blanquera,
jo, si tenc set, ja beuré.
Aquí no m'aturaré;
per por de s'altre guerrer,
sols no em giraré darrere.
Polida amor verdadera,
tal cosa no m'has de fer!
Com pas per dins Sant Llorenç,
sempre hi pas de bona gana;
allà tothom me demana:
Qualque cosa de nou tens?
No hi ha res de novetat
de lo que voleu dir, encara!
És sa meva enamorada
que, enguany, guerrer m'ha donat!
Diuen que ran d'es camí,
han posat una teulera.
Es meu cor sempre s'espera,
bona amor, en arribar aquí.
Ses Toltes me ve en passada
i ca na Cupa també,
i a ca na Nina ja sé
que em toca fer sa fumada.
Lo meu cor sempre se'm munta,
bona amor, i no puc baixar.
Jo sempre desig passar,
només per amb tu rallar,
aquest collet de sa Punta.
Com som damunt es portal,
bon vespre! jo solec dir,
i ella me va a obrir,
aquesta estrella coral.

I llavò me sol donar
o cadira o tabulet:
Estimat meu, atraca't,
que tu i jo hem de conversar.

A l'amo toca obsequiar
i a sa madona també,
tots plegats, així com ve,
del major fins al darrer,
es molts d'anys vos volem dar.

Jo m'he comprat un capell
per venir a fer-vos visita.
Si sa panada és petita,
m'afegireu un crespell.

Tenc bona veu per escriure
i bones mans per cantar
i bon cap per caminar
i bones cames per riure.

Jo et convid a menjar figues
com sa perera en farà,
i, si a cas no floria,

jo te torn desconvidar.

Fadrina qui donarà
panada o robiol,
ja pots dir quin fadrí vol,
de tots noltros pot triar.

Si tu no dormisses tant,
jo te'n cantaria una.
Desperta't, cara de lluna,
que ara passa es teu galant.

Da mare n'hi va donar
amb so tronc de sa granera:
romperen sa greixonera
i no pogueren dinar.

En vint dies vaig menjar
seixanta vegades faves:
es dematí, de trempades;
es migdia, de cuinades,
i es vespre de recaufades:
això era per mudar.

(Del *Cançoner popular*)

Qui bé menja, bé beu i bé dorm té la salut que vol

PANADES DE PÈSOLS

Ingredients de la pasta:

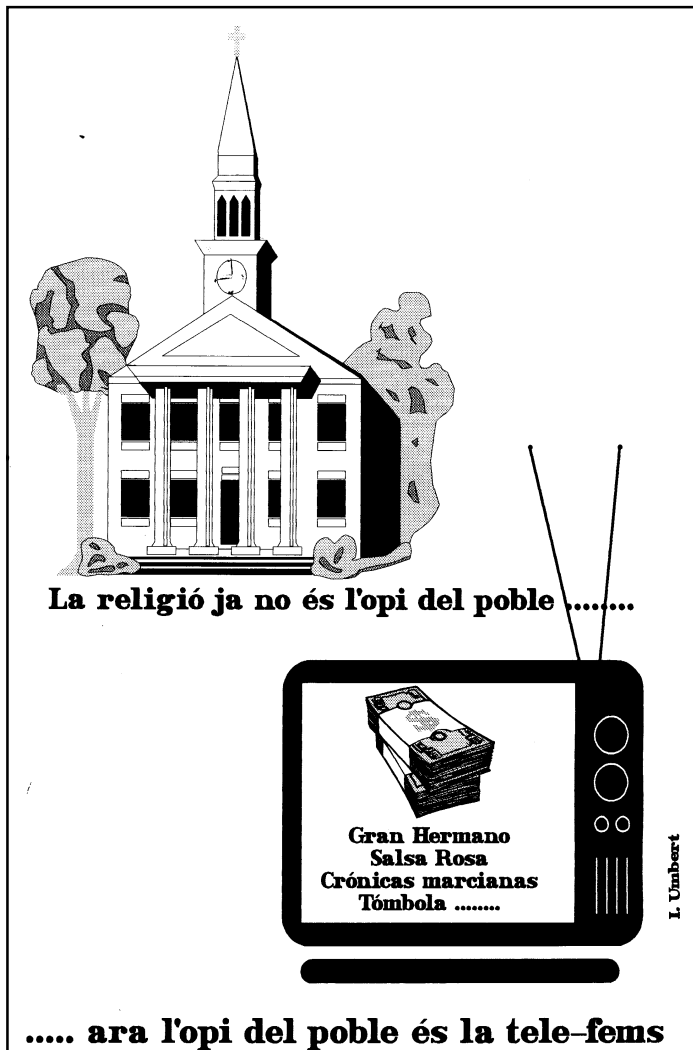
- Un quilo de farina fluixa
- 300 grams de saïm de porc
- Llevat, com una ametla de gros
- L'aigua que necessitin

Ingredients del farcit:

- Un quilo de pèsols

- Sis cebes trossejades
- Pebrebò, sal i oli

A cada panada posau-hi dos trossets de panxeta fresca salpebrada, dos trossets de sobrassada i dos trossets de camaïot o de botifarró.

Felipades

Si fóssim conscients que pujar un graó és una gran passa per a la nostra superació com a persones, mai no arribaríem al terrat.

* * * * *

En lloc de fer una llei del 50% d'homes i del 50% de dones, millor fer una llei del 100% de persones.

* * * * *

No és impossible esser impassible.

* * * * *

No diu res, però parla tan bé!

Vull trobar un motiu per fer vaga de fam que no sigui perdre pès.

* * * * *

blau, felip blau

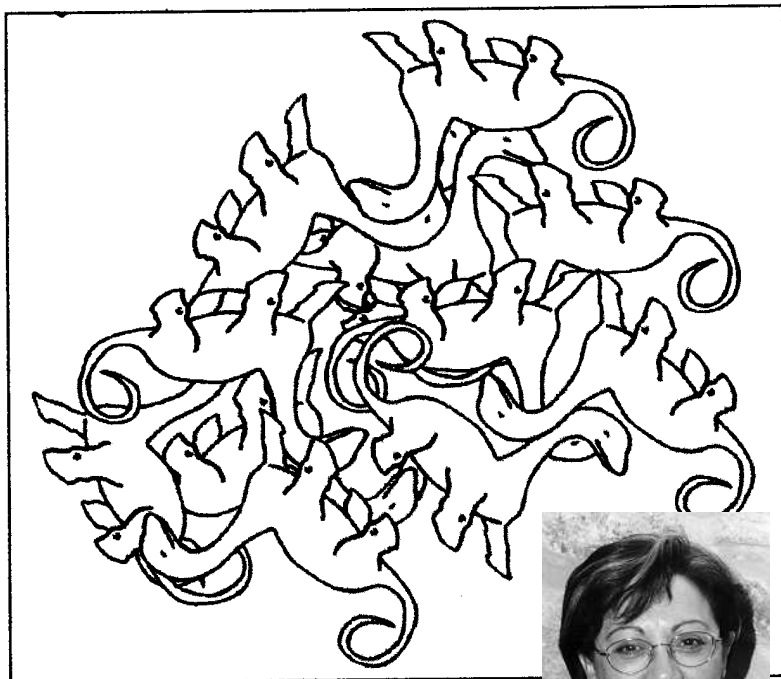
Molí d'en Bou

Taula rodona amb els caps de llista de les eleccions municipals

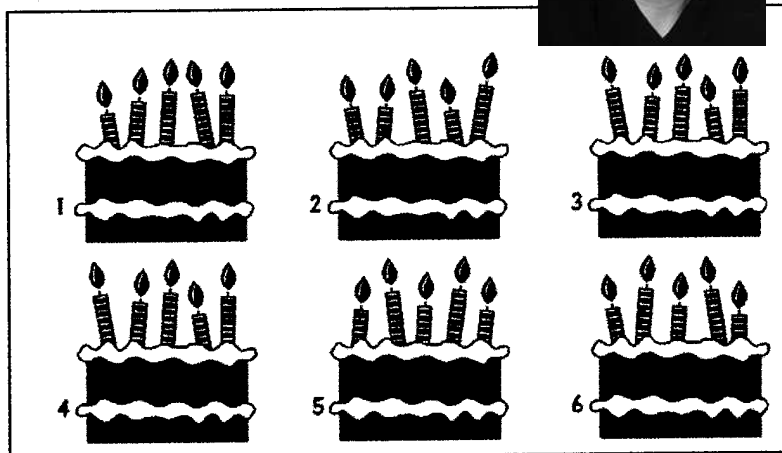
Dia: 16 de maig
 Tema: la immigració
 Moderadora: Zohra Laoussi Elkati
 Places limitades
 Data límit per apuntar-se: 13.05
 Inscripcions: Bel Nicolau
 tel. 971 838045
 Preu del sopar/bufet: 20 euros

1.- Quants dinosaures hi ha ?

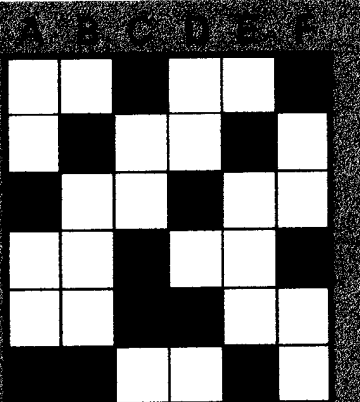
4.-Cerca els dos pastissos iguals.

6.- Encreuat numèric.

- 1: $9 + 9 + 9 / 70 - 15$
- 2: $100 - 96 / 30 + 30 / 19 - 15$
- 3: $8 + 8 / 5 + 5 + 5 + 5 + 5$
- 4: $40 + 40 / 60 + 30$
- 5: $40 + 15 / 12 + 12$
- 6: $25 - 4 / 16 - 8$

- A: $35 - 11 / 100 - 15$
- B: $2 + 5 / 99 + 6$
- C: $70 - 4 / 100 - 98$
- D: $25 + 25 / 3 + 3 + 3 / 87 - 86$
- E: $2 + 3 / 198 + 4$
- F: $15 + 15 + 15 / 50 - 2$

2.- Sabies aquesta dita?

*Maig humit,
fa el pagès ric.*

3.- Endevinalla.

Plana com la mà,
blanca com la neu,
parla sense boca
i camina sense peus

5.- Cerca el nom de 6 flors.

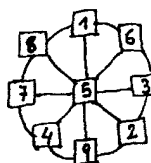
D	A	L	I	A	N	T	C	R	L
Z	Z	L	C	N	A	I	L	N	G
F	O	I	A	E	T	R	A	I	P
G	M	R	K	M	Y	P	V	B	P
O	Z	I	R	O	S	A	E	L	W
H	V	A	Y	N	V	D	L	U	O
G	D	Q	F	A	P	I	L	U	T

Sabies què...?

La distància des d'on se sent el rugit d'un tigre és de dos km, així fa saber que és allà. També deixa rastres d'olor, per allunyar altres tigres.

Solucions al número anterior:

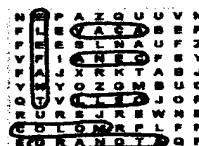
4.- Col·loca els números

1.- Les set diferències

5.- Sopa de lletres

3.-Endevinalla: El llit

Jaumet: Ala, ja tornam tenir trui; i aquest pic tenim més menjar que gana: som a mitjan primavera i encara no hem parlat gens de s'amor ni de ses dones. Ai! aquesta ditxosa guerra.

Ramon: Jo, per si un cas, agafaré sa paraula primer. Avui toca sa cuina, però com que possiblement sia es departament que més ha millorat de s'hoteleria, en parlaré poc; només diré que sa millora no és pes cuiners sinó perquè es turistes ara ja no se conformen amb veure la mar i tenir es plat ple sinó que exigeixen quantitat, qualitat i professionalitat; llàstima que ets empresaris això de professionalitat només ho interpretin que s'empresa ha de treure més beneficis, ja que es clients opinen d'altra manera.

Tomeu: Vaig veure es partit Reial Madrid - Manchester i això sí que són partits; però per sort es pròxim partit el Reial Madrid va jugar amb la Reial i el va davallar de sa galàxia i el va tornar posar en terra; vius devers Manchester, que si hi van en pla galàctic els podrien donar un disgust.

Júlia: S'altre dia, mirant sa tele, vaig veure sa guerra i el sendemà vaig veure ses processons; això me va dur a pensar com en aquell temps hi va haver un Pilat que se va rentar ses mans sabent que es comdemnava un innocent. S'història se repeteix: Pilat-Unió Europea, també hi va haver un Caifàs que foren es que feren enclavar Crist. Avui també mos trobam que per interessos inconfessables enclaven ets innocents -podeu llegir: Bush, Blair, Aznar...- Es Caifàs com aquests s'aprofitaren de s'aborregament des poble, que quan es líder fa bèèè bona part segueix fent bèèè; com en aquella història, en

aquestes històries sempre hi ha una mare agenollada davall sa creu amb sa cara plena de llàgrimes i amb uns crits esgarrifosos que sels enduu es vent, perquè li han entregat es cos des seu fill amb so ventre rebenat o sa cara esclafada, si no li entreguen una caixa negra que ni tan sols li deixen sebre que és lo que enterra. Sa diferència està en lo que va dir Crist penjat a sa Creu: "Pare, perdonau-los que no saben lo que fan i es d'ara ho saben de sobra".

Julià: Ja que tenc sa paraula faré un comentari sobre ses properes eleccions: per desgràcia en es discursos electorals se juga més amb s'intent de desgastar es contrari que amb s'explicació des seu projecte: ses primers lliçons des líders polítics són explotar sa banalitat de ses masses i això dóna una imatge de què tots es polítics són uns corruptes o uns banastres; quan lo que haurien de fer es líders és mesclar lo útil i lo agradós pes poble. D'un bon ajuntament ningú ha d'esperar un favor ni ha de témer una injustícia.

Jaumet: Jo volia parlar de programes pes poble i des candidats, però se veu que no estau per sa labor.

Tomeu: Jo com a esportista, lo únic que estaria disposat a fer seria una travessa (quiniela) però crec que és millor guardar-la en secret, encara que n'hi ha que ja l'han publicada. I en relació an es pacte o coalició entre el PSM i GISC sé de bones fonts que el tal pacte se limita a que el GISC col·locarà a dues o tres persones simpatitzants d'aquest partit a sa seva llista.

Xesc: Sí, perquè és molt poc agradable i manco útil tota una senyora Presidenta des Parlament de s'Estat Espanyol, com sa senyora Rudi, que vengui a Mallorca a dir ses barbaritats durant sa seva visita; fins i tot se va atrevir a dir que ses carreteres de Mallorca estaven en pitjor estat que ara fa quatre anys; quan ella sap ben bé sa gran millora que en aquest aspecte, quan el senyor Cascos mos ha negat es pa i sa sal -llegiu dobbers- perquè ell s'havia encapotat en fer-nos autopistes tant si

en volíem com si no.

Júlia: Ara que parles de barbaritats, jo no sabia quin qualificatiu posar an es nostro President, amb so seu maridatge amb en Bush i sa seva fam guerrera, però quan es passat 26 de març el vaig sentir tractar de bàrbars a uns pobres d'esperit ... o a uns pagats pes de sempre per tirar pedres a ses seves pròpies seus per després poder donar sa culpa an ets altres i passar com a víctimes des complot, es cost per un possible grapat de vots seria realment barat.

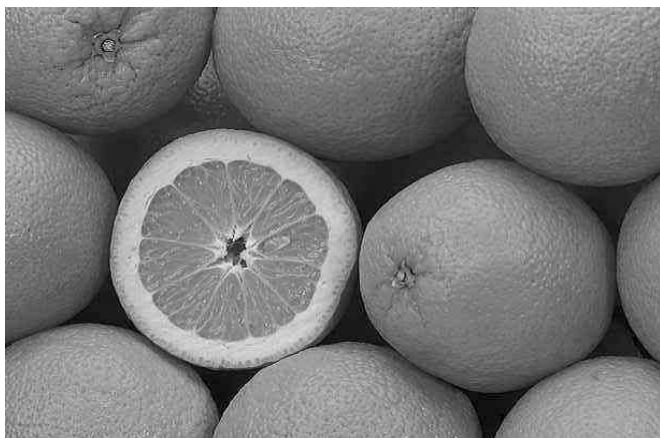
Jaumet: Ets atacs a ses seus de partits democràtics, sien del color que sien, són inacceptables i s'han de condemnar .

Mariano: No havíem de parlar de dones per ésser sa primavera? Ja fa molts d'anys que s'homo se va imaginar sa dona perfecta i ses seves mesures són: d'un 1'70 a 1'75 d'altària, 90-60-90, cara guapeta i cames més dretes. Com que ara hi ha igualtat se va fer una enquesta per saber què pensaven ses dones d'avui de sa bellesa masculina, però no, ses úniques mesures que les van interessar va ser sa mida des membre masculí i sa mida adequada, segons elles, és de 13 a 14 centímetres de llargària amb un diàmetre de 3'5 a 4 centímetres. Si teniu interès en saber si dau sa mida teniu en compte que tot sol és quasi impossible medir-lo perquè aquesta part des cos és molt sensible an es dolor i si voleu que vos surti una bona mida jo cercaria s'ajuda en es món de ses dones.

Com que he xerrat poc seguiré i vos ne diré una altra: un dia vaig sentir una dona casada que deia: "Estic cansada de posar banyes a tot es poble, a partir d'ara em tornaré colgar amb s'homo". Deixau-me dir-ne una altra: se topen dos companys i un diu: "S'altre dia vaig estar amb una model, quins pits! Quin cul! Quin cos! I quines cames, més dretes que un fus. S'altre: "I de cara, què tal?" "Homo, totes aquestes dones tan bones són caríssimes.

La reconversió cap a l'agricultura ecològica

pot inscriure en el CBPAE i des d'aquest moment pot començar a produir segons els criteris ecològics.

La reconversió

El pas de l'agricultura convencional a l'ecològica sol tenir una duració de dos anys a partir del moment de la inscripció. Aquests dos anys serveixen a l'agricultor per adaptar-se a

les noves pràctiques agronòmiques. També serveix a l'explotació per a que es puguin degradar les substàncies tòxiques dels fitosanitaris emprats en la gestió anterior.

Durant el primer any de pràctiques la producció no es pot comercialitzar com ecològica, s'ha de vendre amb la mateixa denominació anterior.

A partir del primer any de l'inici de les pràctiques agronòmiques ja es pot vendre producte però amb la denominació "reconversió cap a l'agricultura ecològica".

Després de dos anys de reconversió, la producció ja es pot comercialitzar com a aliment de producció ecològica.

Suport a la reconversió

Existeixen unes ajudes a la reconversió amb la finalitat de contrarestar les pèrdues de productivitat inicial de determinats cultius. Per altra banda, el CBPAE disposa de tècnics formats en el sistema de producció a disposició dels agricultors i dels ramaders per assessorar en el maneig de l'explotació, prevenció i control de plagues i malalties, etc.

Aliments

La varietat de productes és tan extensa com rica i diversa és la pròpia alimentació mediterrània: fruita, hortalissa, herbes

medicinals i aromàtiques, olives, raïm, ametlles, garroves, ciurons, cereals, aloe vera, cítrics, carn de pollastre, de porcella, de mè, ous...

La transformació

Les empreses transformadores de matèries primeres s'ubiquen a les pròpies finques de producció i a altres indrets. En aquests moments s'elabora pa, pastissos, coques, farina de garrova, formatge, iogurt, sobrassada, hamburgueses vegetals, cuinats de llegums, mahoneses vegetals, vi, confitures, olives salades, envinagrats (tàperes, pebres, cogombres), suc (Aloe vera), pates vegetals (d'olives verdes i negres), croquetes vegetals, salses precuina-des... Tots ells amb una producció limitada no deguda a la falta d'interès per part dels consumidors, sinó per la falta de matèria primera.

La comercialització

Actualment es poden trobar productes ecològics a mercats, fires, tendes especialitzades a totes les localitats de les illes i també a les grans superfícies. Fins i tot hi ha restaurants que utilitzen productes ecològics per elaborar els menús.

En aquests moments, la demanda de productes ecològics és molt superior a la producció d'aquests, pel que la previsió de futur per a l'agricultura ecològica no pot ser millor.

Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica

L'agricultura ecològica és un sistema productiu tant agrícola com ramader que es caracteritza per unes pràctiques respectuoses amb el medi ambient sense utilitzar adobs ni pesticides no naturals de síntesi química ni organismes transgènics. És un sistema productiu que té cura del medi ambient, de la salut de l'agricultor, del benestar animal; permet produir aliments naturals d'excel·lent qualitat tant gustativa com nutritiva.

Els agricultors

Qualsevol agricultor pot realitzar agricultura ecològica; és senzillament l'agricultura que es realitzava abans (Quan encara no existien els fertilitzants de síntesi ni els pesticides) afegint els nous coneixements productius que ajuden a millorar les collites sense forçar la capacitat productiva del sistema.

La producció

Les pràctiques que utilitza l'agricultura ecològica són aquelles que estan encaminades a minimitzar l'impacte de l'agricultura sobre el medi.

Per a la producció agrària ecològica certificada s'ha de complir la normativa europea CEE 2092/91 de 24 de juny. A les Illes Balears, el Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica (CBPAE) és l'organisme encarregat de regular totes les produccions amb aquesta denominació. El CBPAE realitza tasques de control, assessorament i promoció de l'agricultura i del producte ecològic. Qualsevol agricultor interessat es

AUDITÒRIOUM SA MÀNIGA
original a Graphis

Els amors de Galatea (Continuació)

Isabel Maria Muñoz Carrión

NA GALATEA DEL SEGLE XXI Les darreres vivències a Venècia

Dominó i Arlequí

Galatea i el seu nou amor
gaudeixen del carnaval
i el viuen amb frenesí.
L'un galeja de travestisme,
disfressant-se d'arlequí⁽¹⁾
-màscara negra i pellerings multicolors-
L'altra, de narcissisme
vestida de dominó blau⁽²⁾
(Tots dos són viva expressió
del psiquisme venecià).
Tresquen de dalt a baix,
per la Riva degle Schiavoni;
assisteixen al ball de Sant Marc;
al festival de Campo San Maurizio;
sempre als acords de música renaixen-
de música barroca... tista,
El punt àlgid i final
correspon al dimarts de carnestoltes.
Don carnal, transformat
en un gegantesc camafeu,
coral·lí i platejat,
posa fi a les festes carnavalesques.
Cremada la seva efigie
en la plaça de Sant Marc
dóna pas a la Quaresma.
Temps d'expiació.

Acabat el carnaval, Galatea es retira al seu apartament, situat a Campo San Paolo.

Apartament petit,
però luxós.
El lluentó i la polidesa a l'estuc
resplendeix a les parets.
La blancor del massís marbre de Carrara
ressalta sobre el trespol.
L'alabastre de les finestres,

simulacre de randa.
De negre eben, el mobles;
de vellut d'or vell, el tapís.
D'argent, d'aram i de bronze,
els ornaments.
les ceràmiques xineses
no passen desapercebudes.
Lluneta de cristall de Murano,
al sostre.
Pintures al fresc de Veronès.
Tota una joia artística!

Dintre d'aquesta riquesa,
Galatea sent el pes de l'opressió.
la gàbia d'or, però gàbia és.
Moltes vegades surt
per gaudir de les carícies
de les aigües tèbies i tranquil·les
de l'Adriàtic.

-Que, d'altra banda,
ella és nereida
i mai no pot renunciar
al seu habitatge dins la mar.
Venècia, enrera ha deixat
el paisatge gris i trist
de l'hivern.
Ha arribar -com diria Góngora-
de l'any "l'estació florida".
Les oronelles, amb el seu plumatge
negre i blanc, eleven
llurs reganyols a l'Altíssim.
Amb quant d'amor
fan els nius per a les seves cries.
L'aletejar de les gavines,
de vol feixuc i arquejat,
damunt la mar.
Tot convida a somniar.
La naturalesa sencera
és un cant a l'amor.
(Feta la cirurgia estètica
al seu rostre, Galatea
representa el cànon
de la bellesa grega).

El Dr. Pantini, a més de sentir-se satisfet per l'èxit assolit amb la intervenció quirúrgica a la faç de Galatea, està profundament enamorat d'ella.

SOLS UNA

Sols una! Una rosa!
Salmó rosada.
Entre les verdes fulles

del gentil capoll,
llueixes esplendorosa,
sense parió, la teva bellesa.
Amor! Al llunyà Orient!
Entre l'espessa selva
d'atapeït matoll;
on el sol no il·lumina;
on el sol no adora;
la teva singular bellesa
viu, erecta i tendra,
dins el cor de l'home
que somnia i estima.
Amor!... Un dia te n'aniràs
i no tornaràs!

NEU DE MAIG

La predicció de Nèmesi es compleix ad pedem literae.

I en ple apogeu de primavera
-com quelcom insòlit però encertat-
les roses de l'amor es desfullaven.
Deixà de brillar l'or, que en plata
es convertia.
Del rostre, la fina porcellana
costraparada esdevenia.
Rugosa i pansida la pell tornà.
Dels llavis, el color es va llevar.
Els ulls, el seu fulgor perdien.
De les mans -que antanyprimor i finura
el nacre s'obscuria eren-

I s'escapa la vida.
I s'escapa l'amor.
Alegre papallona de carmí en flor!

(Continuarà)

(1) Criat del miserable mercader Pantalone.

(2) Vestit amb caputxa, emprat als balls de màscares.

Vols deixar de beure?

PODEM AJUDAR-TE

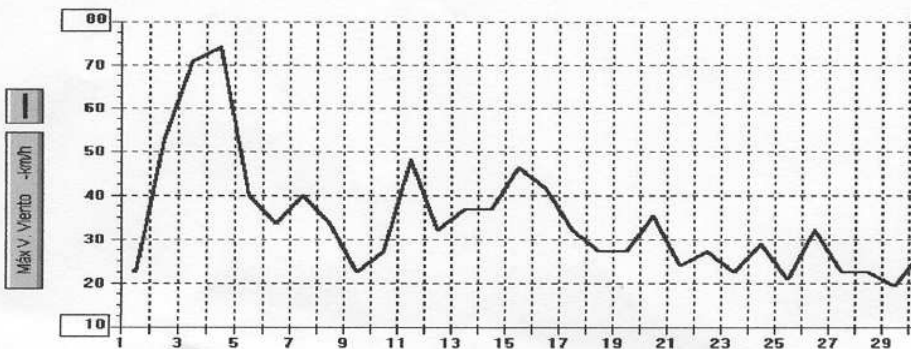
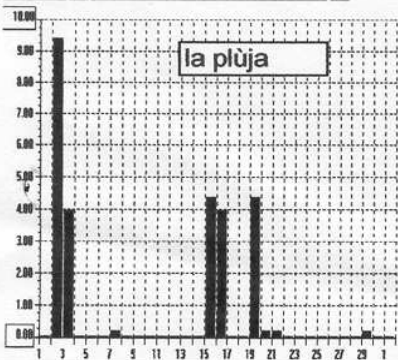
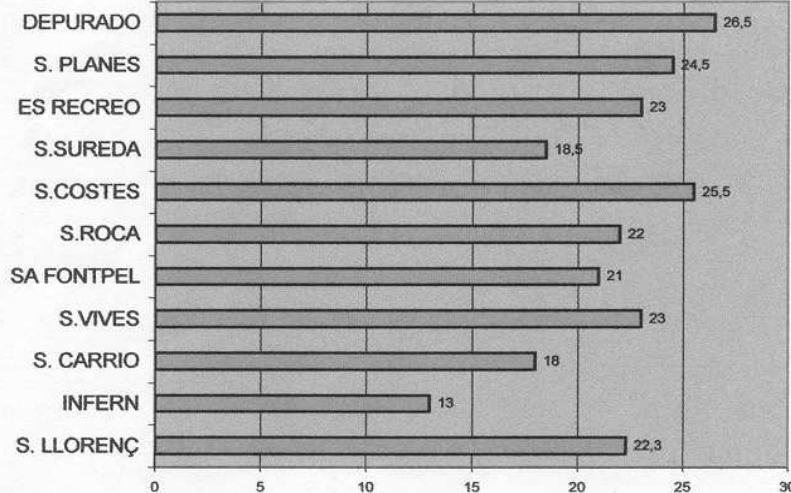
Tel. 616 088883

Alcohòlics anònims

Resum comparatiu		
Abril	2003	2002
Cel serè	18	13
Cel nuvolat	5	9
Cel cobert	7	8
Gelades	0	0
Calabruix	0	0
Boirades	3	1
Tempestes	0	1
Temp. màx.	28,6	25,3
Temp. mín.	6,5	4,4
Mitja del mes	14,9	14
Màx. mitja	19,5	19
Mín. mitja	10	8,6
Pluja del mes	22,3	95,7
Pluja acumulada	355,7	95,7
Velocitat màx.		
S. Llorenç	74	72
Sa Fontpella	124	92

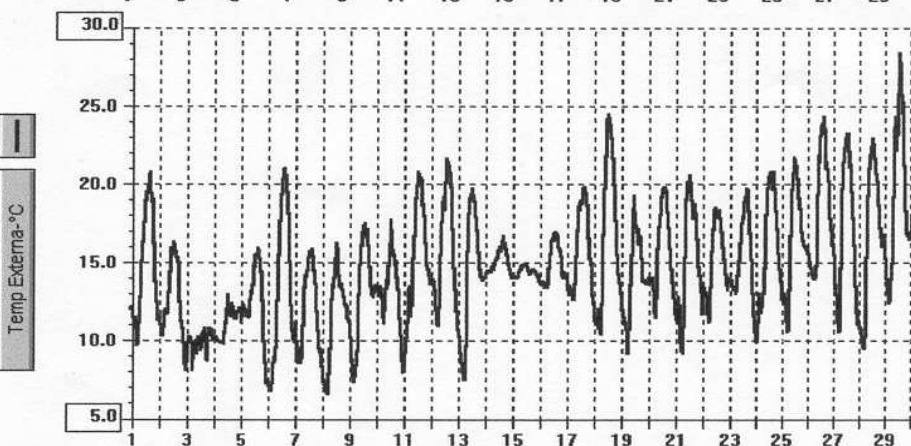
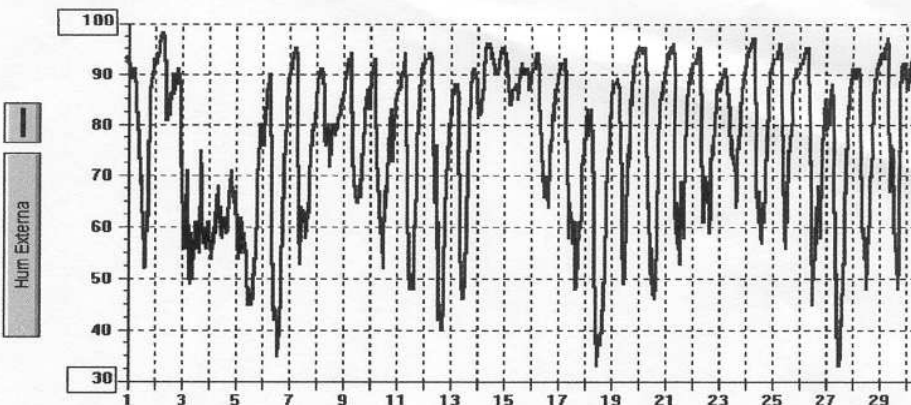
L
A
P
L
U
J
A

S'altre dia, a un dels meus comentaris de pagès retirat, deia que en el decurs del darrer any havíem tengut tota classe d'esdeveniments meteorològics. I dò encara en faltava un altre: que un mal aire cremàs l'ametlerar i els fruiters, ara que l'ametla va tan tirada de preu; és allò de què "a ca magre tot són puces". Tanta sort que, si Déu ho vol, els ametlers tornaran treure ulls de bell nou.

Sobre aquesta cremada de fulles d'ametler per mor de la ventada del dia tres al quatre d'abril, tenim en els gràfics de la dreta un vent de més de 70 km/h, la humitat que baixa un 60% i una temperatura mitja d'uns 10°C; el que no es pot mesurar és la quantitat de sal o salobre que duia, que fou el motiu del secrrat dels arbres. Fa devers 10 anys que va passar el mateix i amb la mateixa intensitat durant el mes d'abril, però en aquella ocasió era de llevant i ara ha estat de tramuntana.

Xesc Umbert

Els estels (primavera)

- Ossa major (carro/set frares?)
- Ossa menor
- Bover (bootes)
- Corona
- DraC
- Serp-
- Lleo

Mai no s'ha dit, des d'Indrets i racons, que la protecció i cura o atenció del patrimoni sigui quelcom senzill. Superat el mínim de "conèixer per estimar", en la majoria dels casos calen pressupostos i decisions que afectin a accions concretes per a cada un dels béns que es considerin patrimoni de tots.

En alguns casos les accions es podran limitar a la protecció legal i física i a una certa neteja periòdica, com per exemple en els casos de coves, talaiots, fonts...

En altres casos, quan intervenen éssers vius potser caldrà, a més de les esmentades, la intervenció de professionals, en forma i a temps, per tal d'evitar pèrdues irreparables com és el cas de l'alzina "na Pera", situada a Pocafarina, no gaire lluny ni de la partió amb son Vives, ni de l'antic camí de Son Servera.

Sortosament hi ha altres béns patrimonials que no necessiten protecció en si mateixos (altra cosa en serien els costums derivats, el vocabulari...), tal és el cas dels estels, de la contemplació del firmament.

Poder contemplar tal meravella des de la carrera estant, o després de caminar uns centenars de passes, és un plaer distintiu de qualitat de vida i, sempre, font de reflexió.

Un plaer que (si no considerem els satèl·lits artificials que semblen petits estels en moviment constant), tal qual, ja fruïen els primers lloencins (que aleshores no sabem com s'autodenominaven) que habitaven pel Castellot o altres construccions megalítiques fa devers cinc o sis mil anys.

Aleshores, en aquesta època de l'any, ja es podia cercar l'Ossa Major, potser la constel·lació més identificable i visible, formada per quatre estels formant un quadrat i altres tres afilerats amb una mica de corba. També conegu-

polar partint d'"es Carro" -més fàcil de localitzar que l'Ossa Menor- es tracta de, amb el braç estirat i els dits índex i polze situats sobre cada una de les dues darreres estrelles de la caixa del carro, moure quatre vegades la distància assenyalada amb direcció cap a damunt el carro.

Entre les dues ósques hi ha una taringa d'estels (14 un rera l'altre i fent torterelles i 4 fent un quadrat) que és el DraC.

Utilitzant la mateixa tècnica amb què hem localitzat la Polar a partir d'"es Carro", però aplicant cinc mesures en sentit contrari arribarem a la constel·lació del Lleó amb l'estel "Régulus" de primera magnitud.

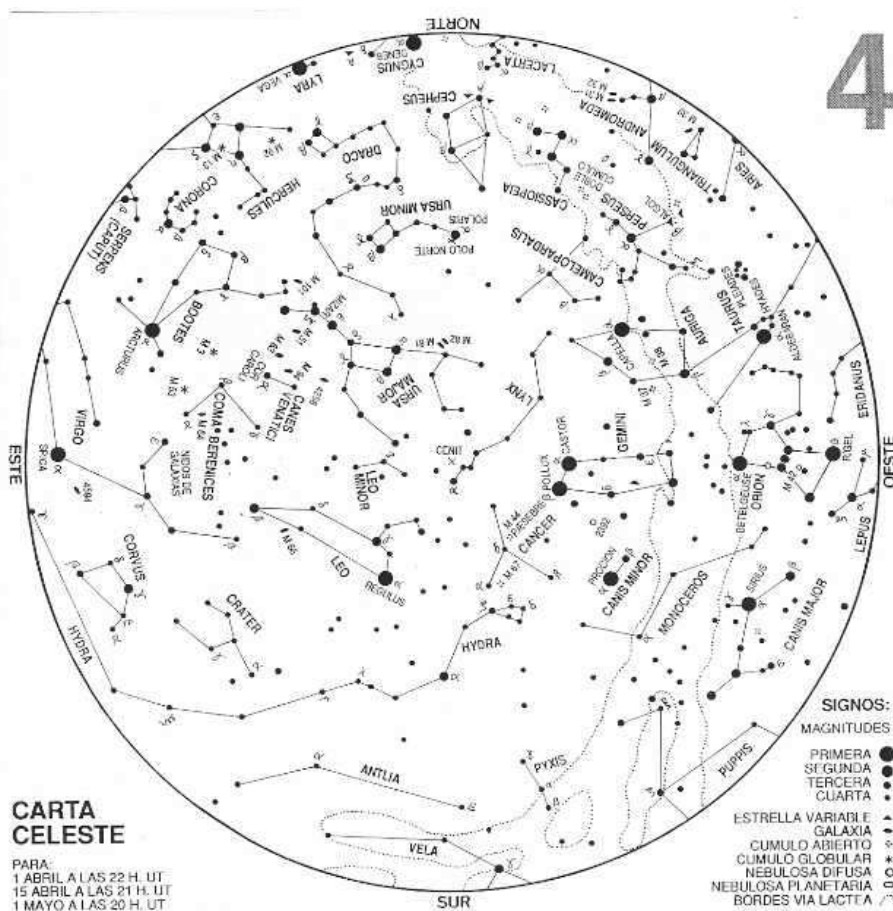
4

Just quan acaba el braç el carro, a la banda de llevant, hi ha una mena de borsa punteguda formada per sis estels; és part de la constel·lació del Bover. A la punta de la borsa també hi ha un estel de primera magnitud, l'Artur".

Just a l'altra banda del carro, vers ponent es pot localitzar la constel·lació de Géminis, amb dos estels que sobresurten, Càstor i Pòllux. Al-

guns, a Géminis, també li diuen "sa Tetera", en semblar un ormeig de servir te (Un quadrat vora un triangle i una ansa a sobre).

(Per a una millor localització el dibuix s'ha de mirar d'ajagut, amb la revista entre els ulls i el cel).

da amb els noms de "es Carro" o "es Set Frares".

No gaire lluny de l'Ossa Major hi ha l'Ossa Menor (també amb set estels més visibles que els altres) d'estels més petits; al final de la taringa hi ha l'estrella més transcendent -per allò de que mai no es mou i sempre assenjala el nord-: la polar, guia de mariners.

Hi ha una tècnica per localitzar la